

SUN THING

NO. 3

ENERGIE ZE SLUNCE JAKO CESTA K NEZÁVISLOSTI

**Solární panely na střechách komerčních budov
přinášejí energetickou soběstačnost.**

Více než dekádu stavíme velké solární parky v zahraničí. Naše zkušenosti a know-how nyní využijeme i v České republice. Výstavba fotovoltaických elektráren komerčních objektů* s řešením na klíč vč. dotací, implementací a optimalizací s lokálními energetickými systémy a ukládáním energie.

* průmyslové a závodní haly, nákupní centra, nemocnice, sportovní areály atd.

Více informací najdete na www.solek.com/strechy

ÚVODNÍ SLOVO

Milí čtenáři,

držíte před sebou třetí číslo našeho magazínu Sun Thing. Mám z něho obrovskou radost. Je plné zajímavých informací, neotřelých pohledů na svět, odvážného vizionářství i touhy jít vlastní cestou. Jednotící linií je, jak název napovídá, Slunce, jeho energie a udržitelnost obecně.

Rok 2023 pro nás byl úspěšný. Dařilo se nám byznysově a stali jsme se partnery největších finančních světových institucí. Naše skupina SOLEK představila první ESG report a získala několik důležitých ISO certifikací. V mých odpovědích na 100 otázek se dozvíte, jaké jsou naše ambice měnit energetické mixy moderních zemí napříč celým světem. Chceme otevírat nové trhy, využívat nové technologie a posouvat hranice toho, co dnes znamená fotovoltaika a získávání obnovitelných zdrojů energie.

Filozofie skupiny SOLEK se odráží na následujících stránkách Sun Thing. Najdete v něm příběhy, které mimo jiné spojuje touha objevovat víc, než se na první pohled zdá. Osobně bych si přál, abyste při čtení následujících stránek spolu s námi překračovali běžné hranice viditelného, psaného a tradičního. Pevně věřím, že vás magazín zaujme a v mnohém i inspiruje.

Příjemné čtení,

Zdeněk Sobotka
Zakladatel, majitel & CEO SOLEK HOLDING SE

NO. 3

SUN THING

4

IN A NUTSHELL
Žhavé novinky ze světa
udržitelosti a inovací

12 100 OTÁZEK
Zdeněk Sobotka pod
drobnohledem

20 THINK GREEN
Dolomity jako leader
ekologického pokroku

28

PŘÍBĚH KAŠMÍRU
Za každým svetrem se skrývají roky
čekání a stovky hodin práce

34

MUŽ, KTERÝ ZAPSAL CHILE NA
GASTRONOMICKOU MAPU SVĚTA
Rodolfo Guzmán a Boragó

INTERVIEW

Rozhovor s ředitelem chilské pobočky
SOLEK HOLDING SE Pablen Ceppim

46

VÍTEJTE V METAVERSU

Průvodce alternativní realitou,
která se stává skutečností

50

VŠE, CO MUSÍTE VĚDĚT O ESG

Tvrdá data o faktoru udržitelnosti
ve světě investic

56

LÁTKOVÁ VÝMĚNA

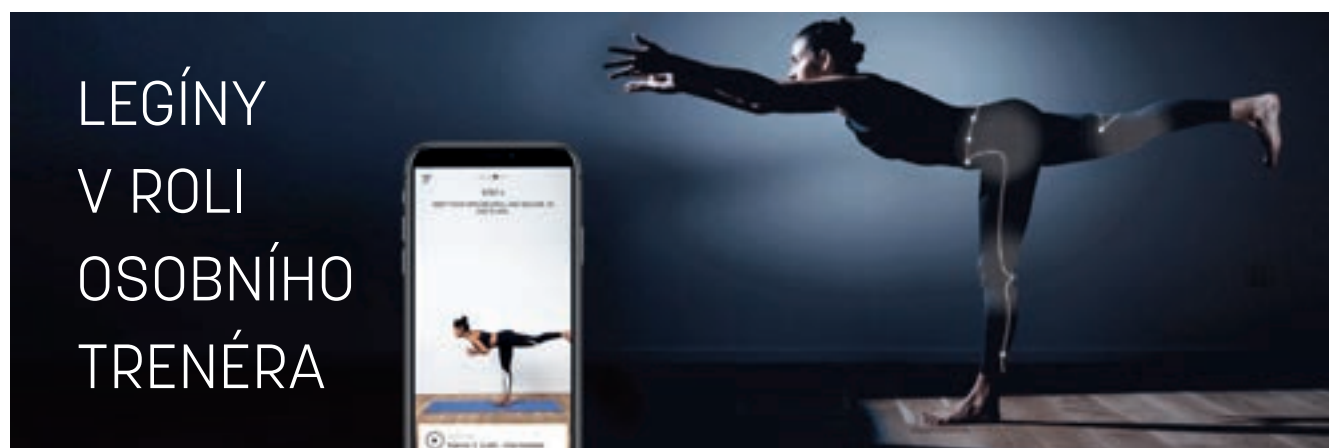
Konec doby plastové

SOLEK LIFE

Insider report ze života v SOLEK HOLDING

OB BR CS AV HI

LEGÍNY V ROLI OSOBNÍHO TRENÉRA

Funkci oblečení už dávno není jen zakrýt a zahřát. Trička odvádějící pot od těla nebo boty, které vrací nohám energii, jsou standardem, a přestože třeba chytrá bunda Commuter x Jacquard Jacket vzniklá ze spolupráce Googlu s Levi's neprorazila (její místo zaujaly chytré hodinky), má odvětví Smart Clothes velkou budoucnost – jen trochu jinou, než si oděvní firmy původně představovaly. Chytré oblečení totiž může být dokonalým trenérem. Hrbíte záda? Špatně našlapujete? Díky AI dokážou textilní senzory v oblečení rozpoznat, jestli provádíte určitý pohyb nebo postoj fyziologicky správně, a pomocí haptické odezvy vás upozornit na chyby. Tuto technologii již do svého sortimentu aplikoval newyorský startup Wearable X. Legíny z jeho produkce sice vyjdou na 280 dolarů, máte ale zaručeno, že v nich budete cvičit efektivně.

Neposlušné tenisky

Spolupráce značky Nike a zpěvačky Billie Eilish začala v roce 2019 a od té doby spatřilo světlo světa několik jejich společných kreací včetně ložské úpravy tenisek Nike Air Force 1. Letos se pak potvrdily zvěsti, že další na řadě budou Nike Alpha Force Low, které v 80. letech navrhla basketbalová legenda Mike Jordan. Stejně jako u minulých spoluprací se i tentokrát Eilish zaměřila na přepracování materiálů a jejich obměnu za udržitelné varianty, jako je syntetická kůže, recyklovaná polyesterová vložka nebo inkoust z řas použitý na obarvení mezopodševě. Tenisky Alpha Force Low x Billie Eilish jsou dostupné v červené a černé barvě.

NEKONEČNÝ KOLOBĚH

Značka Louis XIII se ve světě luxusních destilátů zapsala inovativním přístupem k udržitelnosti. V ikonickém obchodním domě Harrod's v Londýně nabízí majitelům svých dekantérů možnost neomezeného doplňování vybraného koňaku. Infinity Experience podtrhuje závazek k tradici, kvalitě i ekologii – staré karafy získávají nový život, což snižuje potřebu výroby nových a zároveň přispívá k snižování uhlíkové stopy. Každý detail, od pečlivého čištění až po engraving medaile, je součástí zážitku, který respektuje planetu a podporuje dlouhověkost a exkluzivitu produktu.

LOŤ OD PORSCHE

a Frauscher

Porsche je plně připraveno začít se orientovat výhradně na produkci elektřinou poháněných vozů. Mimo pohyb po souši jej však zajímá i doprava po vlnách. Proto se německá automobilka pustila do spolupráce s rakouskou loděnicí Frauscher, se kterou vytvořila elektrický člun 850 Fantom Air. Plavidlo dostalo do vínku technickou výbavu z chystané elektrické verze SUV Macan, jako je 400kW motor či baterie o kapacitě 100 kWh. Veřejnosti by se měl tento udržitelný, avšak emocemi nabitý počín představit už v roce 2024.

Italští designéři Simone Caronni, Paolo Stefano Gentile a Pietro Gaeli vyvinuli ekologický obal na hranolky, v němž papír nahradili bramborovými slupkami – tedy teoreticky odpadní částí této zeleniny. Slupky se v jimi vyvinutém produktu rozloží do kruhové formy a po vysušení, díky němuž se slepí a ztvrdnou, srolují do tvaru kornoutu. Obal na hranolky je tedy tvořen ze sta procent organickým materiálem, je plně biologicky odbouratelný a po splnění účelu může posloužit jako hnojivo pro rostliny nebo krmivo pro zvířata. S nápadem designéři přišli poté, co si uvědomili, kolik odpadu vzniká při výrobě hranolek, a ironicky zjistili, že by mohl být využit právě k jejich uložení.

Odpad?

PRAKTICKÝ A MULTIFUNKČNÍ

Agentura M&A Creative navrhla pro portugalské vinařství Casa de Cambres Duoro design etiket tří vín Lamego N2 96 km. Speciální edici doplňuje batoh CPACK Backpack vyrobený z recyklovaných korkových zátek na víno. Inovativní batoh láhve nejen ochrání během přepravy, ale díky izolačním vlastnostem korku je také uchová v perfektní teplotě. Konstrukce batohu obsahuje tři přihrádky, z nichž každá udrží láhev bezpečně na místě. Sejmutím kožených popruhů se kousek promění v designový stojan na víno, vrchní část pak může posloužit jako improvizovaná miska na oříšky.

NALEZENÝ

RÁJ

Mezinárodní ikona umění vysokého hoteliérství, Waldorf Astoria, vstupuje na Seychely, a to rovnou ve velkém stylu – představila tady svůj privátní ostrov, jenž neskrývá ambice přenastavit standardy destinace jak stran úrovně, tak přístupu k udržitelnosti. Jmenuje se Platte Island, leží dvacet minut letu od Mahé a bude otevřen už tuto zimu. Kromě pěti desítek velkorysých vil s privátními bazény a servisem osobního butlera ostrov nabídne také šest restaurací a barů, cinema lounge pod otevřeným nebem, rafinované SPA nebo tenisové kurty. Hlavním lákadlem exotické novinky ovšem budou vodní aktivity ve čtrnáct kilometrů dlouhé korálové laguně s koloniemi želv a rejnoků. Do menu zážitků na Platte Island patří mimo jiné možnost terénních exkurzí s mořskými biology nebo oceánské safari na plachetnici.

Z MOŘE VYTAŽENÉ

Uhlíkově neutrální společnost Oris svou novou kolekcí hodinek Aquis dokazuje, že i produkt vytvořený s ohledem na životní prostředí může být sexy. Díky kooperaci se značkou Bracenet se jí podařilo navrhnout číselníky vyrobené z mořského odpadu. Umělecké dílo, které pro každý exemplář zaujme unikátní barevnou směsí modré a zelené, bylo vytvořeno ze starých rybářských sítí vylovených ze dna oceánů. Model bude dodáván ve dvou velikostech ocelového pouzdra, a to se subtilním průměrem 36,5 mm a v robustnějším 43,5mm provedení. Jelikož se jedná o počín předurčený převážně pro vodní sporty, nechybí atributy potápěčských hodinek, jako jsou luminiscenční potažené ručky a indexy, šroubovací koruna a dýnko garantující vodotěsnost do 300 metrů či jednosměrně otočná ocelová luneta.

A NIC VÁM NEUNIKNE

Vytáhnout mobil už dnes trvá déle než pořídit fotku, což je leckdy problém. Společnost Snap Inc. stojící za oblíbenou komunikační aplikací Snapchat, se ho rozhodla vyřešit. Na trh uvedla už tři generace designových slunečních brýlí, které umí fotit i natáčet videa, dnes už dokonce i ve 3D. Nejnovější Spectacles 3 vyjdou na 380 dolarů – což je vzhledem k cílové skupině nejspíš důvod, proč nikdy nedosáhly masové popularity. Svě fanoušky si nicméně našly. Pořídit instantně fotku svého zorného pole nebo nonstop natáčet přesně to, co vidím, a večer si rekapitulovat svůj den, je totiž lákavé. Už v roce 2024 by navíc Snap měl představit čtvrtou generaci svých Spectacles s využitím AR.

3+1

Věhlasná slovinská restaurace Hiša Franko, otevřená od roku 1965, získala na podzim třetí michelinskou hvězdu. Kromě toho se podnik může pyšnit také takzvanou green star za udržitelnost. Směr kuchyně udává šéfkuchařka Ana Roš, která se tímto nedávným úspěchem stala celosvětově teprve osmou ženskou držitelkou plného počtu michelinských hvězd. Jednu nebo dvěma hvězdami se může chlubit dalších osm slovinských podniků. Šest z nich pak obdrželo i green star, což v tomto ohledu činí ze Slovinska jednu z předních gastronomických destinací.

AMERIČTÍ VOJÁCI

dostali letouny budoucnosti

Joby Aviation je z pohledu expertů jedním z nejnadějnějších projektů v oblasti tzv. eVTOL letounů. Jedná se o stroje poháněné elektřinou, které jsou schopny vertikálního vzletu a přistání. Byť se o těchto strojích mluví především ve spojitosti s civilní dopravou, Joby dodalo jako první americká společnost v rámci komerční zakázky své letouny americké armádě. Ta by je měla využívat především pro reprezentativní účely, není však vyloučeno, že v budoucnu by mohly sloužit i pro potřeby mediků či zásobování přímo na bojištích.

Práce v pohybu

Napadlo vás někdy, že kdybyste si namísto večerního vyřizování e-mailů chodili zaběhat, měli byste už dávno kondici na maraton? Něco podobného si nejspíš řekli i inženýři v Aceru a navrhli udržitelné ergonomické fitness pracoviště za tisíc dolarů, které letos představili na technologickém veletrhu CES. O co jde? Chytrý stůl propojený se speciálním rotopedem je unikátní tím, že dokáže přeměnit vámi vygenerovanou energii na elektřinu a tou následně nabíjet notebook, mobilní telefon, nebo jakékoli jiné elektronické zařízení připojené přes dva USB porty a jeden USB-C. Právě to dělá z Acer eKinect BD 3 nejen zdravé, ale i mimořádně ekologické řešení. Samozřejmostí je mobilní aplikace monitorující, jak tvrdě jste pracovali a kolik energie jste u toho vyrobili.

Královský design

Designérské duo Bernadotte & Kylberg, tvořené švédským princem Carlem Philipem Bernadottem a Oscarem Kylbergem, spolupracuje již od roku 2012. Teprve nyní však uvádí produkty pod svou vlastní značkou. Po řadě úspěšných projektů se skandinávskými společnostmi, jako Georg Jensen, Stelton, Hästens nebo Skultuna, přichází dvojice na trh se šálami a přikrývkami, jež poprvé zdobí logo B&K. Později vznikne celá kolekce produktů pro domácnost. Designéři prý o uvedení značky Bernadotte & Kylberg snili od prvního dne, ale až nyní cítí, že nastal ten pravý čas.

AI FRIENDLY ASTRONAUTS

Studentka Hongické univerzity Jihee Kim dala světu nového mazlíčka. Robotický pes Laika, pojmenovaný po slavném ruském čtyřnohém astronautovi, taky poletí do vesmíru. Jeho mise? Vyřešit osamělost astronautů během dlouhých dní mimo planetu Zemi. AI mazlíček, inspirovaný designem dětského robotického psa Aibo od firmy Sonyho, bude plně vybavený nejmodernější mechanikou od společnosti Boston Dynamics. Kromě svého designu slouží Laika také jako mobilní stanice pro monitorování zdraví. Model je vybavený kamerami pro hloubkové snímání a také termokamerami a kamerami pro simultánní lokalizaci a mapování. Největší výhoda? Emocionální support.

NONSTOP hlasový asistent

41 procent dospělých Američanů používá denně hlasové vyhledávání, protože je podle nich rychlejší a pohodlnější než textové. A protože pro čtvrtinu z nich je hlavním asistentem Alexa od Amazonu, otevírá to Bezosově technologickému gigantu prostor k testování nejrůznějších produktů s jejím využitím. Jedním z nich jsou chytré brýle Echo Frames, které se už velmi brzy dočkají své třetí generace. Od ostatních se odlišují tím, že neexperimentují s AR ani VR a nabízejí svému nositeli „jen“ mikrofon a speciální reproduktory umístěné ve stranicích, díky nimž si může kdykoli popovídat s Alexou. Organizace kalendáře, ovládání domácnosti či kanceláře, vytváření to-do listů, poslouchání podcastů a hledání odpovědí na cokoli nikdy nebylo jednodušší...

ČESKÝ

ELON MUSK

100 otázek pro Zdeňka Sobotku

FIRMA, ZAMĚSTNANCI, BUDOUCNOST.
ALE TAKÉ OSOBNÍ ŽIVOT, CÍLE A WORK
LIFE BALANCE. CEO SPOLEČNOSTI SOLEK
ZDENĚK SOBOTKA V RYCHLÉM SLEDU
ODPOVĚDĚL NA STO OTÁZEK, JEŽ POPISUJÍ
JEHO VIZE I MOTIVACE VE VŠECH VÝŠE
VYJMENOVANÝCH OBLASTECH.

Text: ADÉLA KOZÁKOVÁ Foto: ONDŘEJ PÝCHA

1. Jak byste popsal svoji společnost, kdyby byla člověk?

Jako někoho, kdo hledí do budoucnosti a silně v ni věří.

2. Jak jste se dostal k oboru solární energie?

Díky boomu v letech 2009 a 2010.

3. Proč jste zvolil Latinskou Ameriku jako hlavní trh pro výstavbu solárních parků?

Dávalo to naprostý ekonomický smysl.

4. Jaké byly největší výzvy, které jste musel překonat v rámci podnikání v Latinské Americe?

Vzdálenost a odlišná mentalita.

5. Jak vnímáte vývoj trhu s obnovitelnými zdroji v Česku?

Bohužel jsme zatím výrazně pozadu za ostatními.

6. Čím to je?

Brzdí nás legislativa a nedůvěra v obnovitelné zdroje.

7. Mění se situace na tomto poli?

Ano. Je pouze otázka, jak rychle budeme schopni zabrat a zrealizovat skutečnou změnu.

8. Máte v plánu expandovat do dalších zemí?

Ano. Intenzivně zvažujeme vstup do Kanady.

9. Je tam dostatek slunce?

Překvapivě ano. I přes severnější polohu v Kanadě svítí slunce více dní v roce než v Česku. Zároveň je to větší země, která potřebuje o mnoho víc energie a nemá nevyčerpatelné vodní zdroje, z nichž jsou tam dnes živi.

10. V Kanadě tedy vidíte velký potenciál pro váš business?

Ano. Navíc je i samotná Kanada ochotna investovat do rozvoje solární energie. Na rozmach jsou připraveni i tamější investoři, a brzy to bude znát jak na poli fotovoltaiky, tak větru.

11. Jak vidíte budoucnost solární energie na globální úrovni?

Trend orientace na solární energii intenzivně sílí, někde je růst zájmu o ni až exponenciální, a to napříč kontinenty.

12. Který stát je aktuálně největším instalátorem solárních panelů?

Čína.

13. Co byste poradil mladým podnikatelům v energetickém sektoru?

Zaměřit se na inovace a IT technologie.

14. A co byste poradil jako první věc novému zaměstnanci při nástupu do společnosti Solek?

Aby na sebe byl hrdý, protože to, co bude dělat, pomáhá světu a budoucím generacím.

15. Jaké další nemateriální benefity mimochodem nabízíte?

Je jich spousta, ale jako jeden z nejdůležitějších vnímám možnost realizovat se v mezinárodním a multikulturním prostředí.

16. Co vás odlišuje od ostatních společností na trhu?

Jsme v našem oboru jediná firma v Česku, která uplatňuje své vize v tak široké míře.

17. Kolik máte zaměstnanců?

Tři sta.

18. Zmínil jste, že SOLEK je multikulturní společnost.

Kolik národností napočítáte ve vašem týmu?

Momentálně dvacet osm.

19. Jaké jsou vaše nejdůležitější osobní hodnoty, které přenášíte do podnikání?

Pracovitost a orientace na výkon.

20.

Co se vám naposledy povedlo?

V posledních měsících to bylo bezpochyby úspěšné zafinancování chilských projektů.

21. Co vás motivuje k tomu, abyste každý den dál pracoval na rozvoji svého businessu?

Důvěra lidí okolo mě a touha podílet se na lepší budoucnosti.

22. Jaký máte názor na klimatickou změnu a jak se s ní vypořádává váš business?

Jsme pragmatik, nepovažuji se za zeleného šílence a vždy mě zajímala věda. Fakta se totiž nedají přehlížet. Díky vědě umíme předvídat, co se stane, a současný vývoj pro nás nevypadá nijak dobře. Většina z nás by se měla seriózně zamyslet, zda chce být součástí změny k lepšímu, nebo stát na špatné straně.

23. Jdete v tomto ohledu příkladem?

Doufám, že ano. Mám fotovoltaickou elektrárnu, auto na elektrický pohon, efektivně řídím spotřebu energie na svém domě. Kromě toho také v rámci firmy SOLEK vyvíjíme software umožňující chytré řešení – AI přístupy, díky nimž budeme schopni pracovat s elektřinou ve virtuálním světě a významně šetřit její spotřebu a tím samozřejmě i náklady na provoz.

24. Můžete projekt přiblížit?

Na vašem zdroji energie – tedy například na solárních panelech a baterii, bude nainstalovaný centrální software. Systém bude hlídat, aby se vám potřebné spotřebiče nebo i auto nabíjely v hodinách, kdy je elektřina levná. V zimě, kdy v Česku nemáte takový výnos z vlastních solárních panelů, bude software výhodně nakupovat energii na jiných trzích.

25. Jaký má tento software potenciál do budoucna?

Já myslím že značný. Jedním z jeho cílů je mimo jiné propojovat různá odběrná místa.

26. Už má jméno?

Má, ale zatím ho neprozradím.

27. Kdy jej představíte veřejnosti?

Momentálně ho testuji u sebe doma. Uvedení plánujeme v roce 2024.

28. Jaký byl váš první podnikatelský projekt?

V osmnácti letech jsem se vydal do Německa koupit čtyři počítače a prodat je na českém trhu. Tehdy to ještě bylo poměrně unikátní zboží. Hned mě to začalo bavit.

29. Čím jste pokračoval?

Vrhl jsem se do výroby reklamních předmětů. Dnes bychom tomu řekli jednoduše merchandising.

30. Jak vnímáte spolupráci s velkými investory?

Člověk se od nich hodně naučí, jsou to největší profíci na světě. Realizují vše na nejvyšší expertní úrovni. Jsou to tvrdí vyjednávači, ale na druhou stranu s nimi vždy lze uzavřít férovou dohodu.

31. Jste při jednání s nimi někdy nervózní?

Už ne.

32. Jakou roli hrají technologické inovace ve vašem byznysu?

Díky radikálnímu nástupu obnovitelných zdrojů nyní začala nastávat transformace energetiky ve větším měřítku. Technologie jdou rychle kupředu a my se je snažíme co nejrychleji adaptovat.

33. Co vás naopak ve vývoji brzdí?

Obvykle legislativa. V Česku i ve zbytku světa.

34. Existuje řešení?

V posledních letech jdou technologie dopředu mnohem rychleji, než jsou vlády schopné schvalovat zákony. Proto jsme ve svazu Moderní energetiky a s vládou diskutujeme nové kroky nejen v oblasti již zmíněné legislativy.

35. Má tato iniciativa pozitivní výsledky?

Ano, mám například radost z novely zákona Lex OZE 3, který může v rámci naší republiky ušetřit miliardy a umožnit rychlejší rozvoj obnovitelných zdrojů.

Doháníme tedy Evropu a svět?

Ano. Česká politika v posledních letech zaujímá k udržitelnosti pozitivní postoj.

36.

37. Kromě legislativy, jaká nová řešení přichází?

Energetika bude dříve nebo později provázána s AI, a nastane díky tomu podobný zvrat, jaký jsme mohli sledovat v sektoru financí – stejně jako vznikl nový obor s názvem fintech, vznikne další nový obor věnující se energetickým technologiím.

38. Jaké jsou plány vaší společnosti na dalších pět let?

Chceme konstantně růst, i když už ne tak exponenciálně křivkou jako v posledních letech. Nyní máme lineárnější rozvojovou strategii.

39. Jaké cíle si kladete na oněch pět let?

Rádi bychom instalovali celkem čtyři gigawatty na dvou kontinentech a tím přispěli k ozelenění planety.

40. Jmenujte jeden oblíbený solární projekt, na kterém jste pracoval.

Dodnes rád vzpomínám na projekt Cus Cus, což byla naše první elektrárna v Chile. Byla to obrovská zkušenost.

41. Jaké byly pro vaši firmu pozitivní momenty po vstupu na chilský trh?

V Chile působíme už deset let. Během té doby si země i přes měnící se vlády drží stejný směr v rámci energetiky. Politici otevřeně diskutují řešení s profesionály v rámci sektoru a vždy dají firmám možnost se na nová řešení dostatečně připravit.

42. V Česku jste v posledních letech podnikatelské aktivity spíše omezili, před rokem jste ale začali pracovat na jednom projektu.

Dlouho jsme se do České republiky nevraceli, ale se změnami a novými zákony věříme tomu, že vznikl prostor pro rozšíření našeho působení i na domácím trhu.

43. O jaký projekt se jedná?

Jde o solární elektrárnu s jedním megawattem výkonu ve Velkých Popovicích, kousek od Prahy. Bereme ji jako pilotní projekt, na kterém si chceme vyzkoušet, jak budou fungovat lokální firmy – takový test, jak se v našem businessu pohybovat v českém prostředí. Počítáme s tím, že v blízké budoucnosti bude o solární energii mnohem větší zájem z důvodu, že nejen velké, ale nově i střední firmy budou vedeny k nákupu zelené energie.

44. Vyvíjí se tento test pozitivně?

Zatím jsme ve fázi oťukávání.

45. Jak se podílíte na výzkumu a vývoji v oboru solární energetiky?

Především neustále inovujeme. Aktivně vyhledáváme nové technologie a ty pak aplikujeme do praxe.

46. Jaké jsou největší mýty o solární energii, s nimiž se setkáváte?

Že ji můžeme vyrábět i v noci. (smích)

47. Jaký je váš oblíbený způsob relaxace po náročném dni?

Sport, ideálně tenis.

48. Máte nějaké hobby?

Mým největším koníčkem je od mládí astronomie. Odebírám na toto téma mnoho newsletterů, a pokud nastane zajímavý úkaz, neodtrhnete mě od dalekohledu.

49. Je o vás známo, že máte doma dokonce hvězdárnu. Kolik času v ní strávíte?

Bohužel ne tolik, kolik bych chtěl. K pozorování oblohy se dostanu zhruba tak jednou za měsíc. Světelný smog hlavního města ale celý zážitek znehodnocuje.

50. Které objekty na obloze rád pozorujete?

Rád zkoumám Měsíc nebo mlhovinu M42 v Orionu. Dalekohledem lze ale pozorovat i Slunce.

51. Opravdu?

Ano, ale optika musí mít speciální solární úpravu, jinak by to dopadlo velmi špatně.

52. Pozorujete tedy i Slunce?

Naposledy jsem viděl zatmění Slunce v Chile. Příští rok bude stejný úkaz pozorovatelný v USA, tam bych rád vzal své děti.

53. Jak jste se vůbec k astronomii dostal?

V útlém věku osmi let, kdy jsem se se školou dostal na petřínskou hvězdárnu.

54. Jaká byla vaše první kniha na toto téma?

Vesmír je náš svět od Jiřího Grygara.

55. Sdílí s vámi vaše děti zájem o astronomii?

Zatím to nepozoruji. Syn má rád tenis a jde mu dobře matematika. Dceru zajímají více humanitní obory.

56. Jak se vaše rodina dívá na váš business?

Všichni mě podporují. Děti mi často pokládají mnoho zvědavých otázek, například proč jsou v zahraničí větrné elektrárny a u nás ne. Přejezd z Česka do Německa totiž v rámci větrníků připomíná devadesátá léta, kdy jste z šedého českého prostředí přijeli na udržovaný Západ. Dnes nejde o stav budov, ale o šed' zelených zdrojů.

57. Proč u nás větrníky nejsou?

Protože když se někdo pokusí v Česku větrnou elektrárnu postavit, narazí na odpor obyvatel z okolí. Lidé se bojí změny, starostové se bojí lidí. Nakonec se tedy většina projektů raději odmítne. Může za to především neznalost. Přitom větrná elektrárna vyrábí elektřinu a dopomáhá k rozvoji celého okolí. Existují ale samozřejmě i osvětlená místa, kde jsou lidé stavbě větrných elektráren nakloněni.

58. Máte v plánu stavět v Česku i větrné elektrárny?
Ano.

59. Edukujete tedy veřejnost?

Pokud chcete něco změnit, je potřeba o tom mluvit. Hlavní roli v energetické osvětě by nicméně měl sehrát stát. V posledních letech ale trend popularity obnovitelných energií sílí a lidé do svých domovů čím dál tím víc instalují fotovoltaické panely.

60. Urychlil vývoj konflikt na Ukrajině a s ním spojená energetická krize?

Rozhodně ano. Tento konflikt nás odřízl od levného ruského plynu a mnoha lidem došlo, že místo toho, abychom vyměnili jednu závislost za druhou, je nejlepší vyrobit si energii lokálně.

61. Je Česká republika schopná být energeticky soběstačná?

Je, ale nepřečehoval bych to. I obnovitelné zdroje mají své rezervy. Výhodou České republiky je rozhodně její centrální poloha v rámci kontinentální Evropy. Stejně jako jsme po stránce bezpečnosti členy NATO, i zdroje energie by v rámci Evropy měly být sjednocené. Víze samostatnosti je naivní, naopak bychom měli být schopni jako Evropané spojit síly, odstříhnout se od závislosti na externích zdrojích a propojit se skrze jednu velkou síť.

62. Takováto síť už vzniká?

Částečně ano, ale je to komplikované téma, podobně jako kdysi s výstavbou silnic. Každý by rád jezdil po vysokorychlostní dálnici, ale nikdo nechce, aby mu vedla přes dvorek.

63. Jak se díváte na vývoj v oblasti AI? Zasáhne nějak do oboru obnovitelné energie?

Na umělou inteligenci nahlížím poměrně optimisticky. Samozřejmě, že vzniká a ještě vznikne mnoho tezí, které nenastanou, ale na druhou stranu také dojde k věcem, které nikdo nepředpokládal. Mnoho lidí ve spojitosti s AI mluví o velkém riziku, já se ale na budoucnost spojenou s umělou inteligencí těším.

64. Jak radikálně podle vás AI ovlivní náš život?

Já myslím, že radikálně, ale i AI má své hranice – umělá inteligence například nikdy nenahradí manuálně pracující lidi. Čekají nás zajímavé změny. Podle mého odhadu za dvacet let proběhne hlasování o tom, zda si za vládu a prezidenta zvolíme umělou inteligenci. Lidé totiž mají tendenci být nepoctiví, AI taková rozhodně nebude. Nebude nás chtít ovládnout, pouze bude k věcem přistupovat prakticky, racionálně a eticky.

65.

Jak se podle vás bude vyvíjet trh solární energetiky v rámci AI v následujícím desetiletí?

Myslím si, že díky tomu, že je AI schopna vyhodnocovat ideální řešení a optimalizovat procesy v řádu nanosekund, přinese nástroje, jak v našem oboru šetřit energii, a tedy i peníze.

66. Plánujete rozšířit svůj business mimo solární energii?
Ano.

67. Jak?

Pracujeme na developmentu větrných elektráren a současně také na bateriových systémech.

68. Jaké nové trhy považujete za nejperspektivnější pro solární energii?

Vidím potenciál kdekoliv, kde existuje přirozené propojení vlády a podnikatelů. SOLEK vždy vstupuje pouze na trhy s managovatelným rizikem.

69. Jak vyvažujete pracovní závazky a rodinný život?

Práce u mě má bohužel přednost před rodinným životem.

70. Jaká je vaše oblíbená rodinná aktivita?

V létě to jsou výlety po Česku, rádi také jezdíme na kole nebo zajdeme na hokejový zápas.

71. Jaké hodnoty se snažíte předávat svým dětem?

Učím je, že je důležité mít svůj rozum a stát si za svým názorem. V dnešním světě plném dezinformací to považuji za naprostý základ.

72. Na kterém příkladu jste jim to ukázal?

Děti, ale i dospělí jsou dnes značně ovlivňováni neetickým chováním na internetu. Svým dětem jsem vysvětlil, že například hra v mobilním telefonu je navržena tak, aby člověka nutila hrát víc a víc. Někdo ji chytrě naprogramoval tak, aby vás stála čas i peníze.

73. Kterou knihu máte aktuálně na nočním stolku?

Turing's Imitation Game od Kevina Warwicka a Humma Shah.

74. Měl jste čas ji přečíst?

Ještě ne.

75. Netflix, nebo Amazon?

Netflix.

76. Oblíbený seriál?

For All Mankind.

77. Vintage, nebo nový?

Nový.

78. Kterou zemi, kde jste ještě nebyl, byste chtěl navštívit?

Japonsko.

79. A která z těch, kde jste už byl, je vaší nejoblíbenější?

Chile.

80. Jaká je nejpoužívanější aplikace ve vašem telefonu?

Volání.

81. A nejoblíbenější?

Electricity Maps.

82. Máte nějaký skrytý talent?

Žádný neskrývám (smích).

83. Jaký je váš oblíbený citát nebo přísloví?

Klasika: Co tě nezabije, to tě posílí.

84. S kým ze slavných osobností současnosti byste chtěl povečeřet?

S Elonem Muskem.

85. Proč?

Protože dokázal impresivní věci a svým businessem mění budoucnost světa.

86. Tesla, nebo Land Rover?

Land Rover, konkrétně model Range Rover, ale tesla by mi taky nevadila. (smích)

87. Která kniha nejvíc ovlivnila vaši kariéru?

The Future: Six Drivers of Global Change, jejíž autor je Al Gore. Osobně mi knihu podepsal.

88. O čem kniha pojednává?

Zabývá se tématy týkajícími se úzce mého odvětví – změna klimatu, nevyčerpatelné zdroje energie, růst populace, vyčerpávání horní vrstvy půdy, ale zmiňuje i internet a globální obchod.

89. Co považujete za nejodvážnější věc, kterou jste kdy udělal?

To, že jsem začal podnikat v Chile.

90. Co byste poradil svému mladšímu já?

Aby víc naslouchalo.

91. Kde se vidíte za deset let?

Ve vesmíru.

92. Co byste tam chtěl zažít?

Chtěl bych strávit týden na Mezinárodní vesmírné stanici ISS.

93. Je to podle vás reálné?

Doufám, že ano.

94. Jaký nejlepší dárek jste kdy dostal?

Knihu.

95. Od koho?

Od rodičů.

96. Máte raději léto, nebo zimu?

Mám rád obojí, nedokážu si vybrat.

97. Bílé, nebo červené víno?

Červené.

98. Jste spíš noční, nebo ranní typ?

Noční.

99. Má to důvod?

Kvůli častým online meetingům s Chile, kde je o čtyři hodiny méně, pracuji dlouho do večera.

Kdybyste se měl popsat jedním slovem, jaké by to bylo?

Vizionář.

100.

Think green

po italsku

DO NEBE SE TYČÍCÍ VÁPENCOVÉ ŽILETKY ALP, ÚRODNÁ ÚDOLÍ
A AŽ TŘI STA SLUNEČNÝCH DNÍ V ROCE: JIŽNÍ TYROLSKO
JE MÍSTEM, KDE SE SNOUBÍ KRÁSA PŘÍRODY S UDRŽITELNÝM
PŘÍSTUPEM K ŽIVOTU. NEJSEVERNĚJŠÍ ITALSKÁ PROVINCIE
JE DOMOVEM INOVATIVNÍCH INICIATIV POSOUVAJÍCÍCH
HRANICE TRADIČNÍHO CESTOVÁNÍ NA NOVOU ÚROVEŇ.

TEXT: TOMÁŠ NOHEJL, ADÉLA KOZÁKOVÁ FOTO: GETTY IMAGES, IDM SÜDTIROL

Plánujete dovolenou? Nebo chcete jen na chvíli pracovat v jiném prostředí? Zkuste tentokrát začít jinak. Udržitelně, rozumně, zodpovědně. Ještě než nasednete do svého elektrickým motorem poháněného auta nebo na vlak, zvolte si finální destinaci: Dolomity, místo, kde příroda hraje prim a kde je krásně ve všech ročních obdobích. Ještě o něco krásněji vám tady bude s vědomím, že Jižní Tyrolsko nastavuje v rámci Evropy trend sustainability nejen v segmentu turismu, ale i napříč dalšími odvětvími. Jihotyrolskou pečeti udržitelnosti získávají obce, hotely, ale i řemeslníci a farmáři teprve po splnění řady velmi náročných kritérií.

Voda je bohatství

Prvním takto certifikovaným regionem se stal Eggental/Val d'Éga, který je už několik let vzorem pro další nejen v Itálii, ale po celém světě. Druhým byl Brixen/Bressanone a jeho zelené akce jako Brixenský festival vodního světla nebo Festival horských kol. Právě tady se region snaží zvýšit povědomí lidí o šetrnějším zacházení s vodou a vybízí je, aby si vodu plnili do vlastních lahví místo nákupu těch jednorázových. Dalším důležitým ekologicky smýšlejícím místem v Jižním Tyrolsku je San Vigilio – San Martino mezi Kronplatzem a Alta Badia, jedna z bašt tradiční ladínské kultury. Právě tam místní iniciativy obnovily řadu staletých studen. Důvod byl prostý – aby si místní i turisté mohli libovolně a zdarma nabrat vodu přímo ze zdroje, kdykoliv se jim zachce.

POKUD SE
CHYSTÁTE NA
LYŽE, TAK BYSTE
MĚLI MÍT VE
SVÉM HLEDÁČKU
CAREZZU, KDE
PRAVIDELNĚ
VYHRÁVÁ SVĚTOVÝ
POHÁR V ALPSKÉM
SNOWBOARDINGU
ESTER LEDECKÁ.

Šetrně a bez lanovek

Za udržitelné sporty se dají označit ty, které nemění nebo negativně neovlivňují přírodu. Že vám to se stavbou gigantických lanovek pro lyžaře na nedotčených svazích jaksi nesedí? Dejte přednost jinému sportu, jenž v posledních letech nabírá na popularitě. Před několika lety pandemie covidu, ale i touha po změně odstartovala trend skialpových lyží, nabízejících především svobodu, ať už v tom, kam vyrazíte bez ohledu na strojově upravený terén, tak i jakým tempem. Podobným charakterem se vyznačují touringové běžky, masivnější a s hranami, mimochodem bohatě dostačující pro umírněné české terény s neudržovanými cestami. To běžky tradiční, ať už klasické, tak určené pro bruslení-volný styl, už přece jen vyžadují výběr destinace s připravenými tratěmi a pak pro lepší zážitek alespoň v základech zvládnutou techniku jízdy. Ale takových míst najdete i v Jižním Tyrolsku plno, na dosah velkých areálů s vleky a lanovkami. Zábavně udržitelnou změnu nabízí i výlet na sněžnicích nebo jen po svých a pak taky sáňkování. V tak krásném a členitém terénu se nejedná o zábavu pouze pro děti.

Tam, kde vládne otec sněžných děl

V zimních Dolomitech ještě chvíli zůstaneme. Georg Eisath, otec sněžných děl a zakladatel aktuálně největší společnosti na jejich produkci Technoalpin, v devadesátých letech koupil většinu licencí na lanovky v chátřejícím středisku kousek od svého domova pod rozeklaným masivem Rosengarten. Tehdy převzal rodinný hotel a jezdil tu jediný vlek Paolina. Jenže od té doby sem Eisath zainvestoval už skoro padesát milionů eur a stvořil Carezzu, dnes již vyhlášený resort s unikátním systémem zasnežování pomocí GPS a naprogramovaných zasnežovacích oken. Plnou salvu 200 děl dokážou spustit do pěti minut, když správně klesne teplota. Zdejší největší nádrž Jižního Tyrolska obsahuje 130 000 metrů krychlových vody a v létě umožňuje její přirozené proudění. „Příležitost řídit tuhle krásnou a nedotčenou oblast zněla jako výzva,“ vzpomíná Georg Eisath teď, kdy už většinu starostí předal synovi Florianovi, bývalému závodníkovi Světového poháru, jenž má na kontě i třetí místo z obřího slalomu v nedaleké Alta Badii.

Král Laurin

V Carezze můžete jezdit na devadesáti kilometrech sjezdovek ve dvou areálech. Středisko nabízí dva větší kopce, jeden se sjezdovkou Pra di Tori a druhý s lanovkou krále Laurina do skály u Kölner hütte ve výšce 2337 metrů, kterou navrhl známý architekt Werner Tscholl. Vyrosla za covidu. „Nechtěli jsme čekat, co bude,“ komentují tehdy nejisté sezony oba Eisathové. Propojení obstarají delší mírnější údolní magistrály s dětskými snowparky a nezvyklou kulisou osamocených stromů, dotvářejících charakter krajiny. A pak je tu strmější Obereggen, propojený s trentinským Pampeagem u Predazza na konci Val di Fiemme. Děti tu najdou Yetiland nebo sáňkařský Alpine Coaster. Atrakci a motivačním cílem tu zůstává Latemar Ronda, projetí šesti nejlepších sjezdovek – Oberholz, Maierl, Pala di Santa, Torre di Pisa, Agnello a Five Nations.

Jen vy a příroda

Eggental zabírá dvě stě kilometrů čtverečních, z čehož sedmdesát procent tvoří lesy. Hustota zalidnění je tady čtyřicet obyvatel na kilometr čtvereční. Co to znamená? Žádné davy. Bydlí se tu v pouhých sedmnácti kvalitních hotelích a 140 menších penzionech nebo farmách. A když už zamíříte i za poznáním do zeleného kraje, zkuste ty nejvíce eko. Na špici z tohoto pohledu (i jiných) jsou hotel Natura Pfösl nebo bio bike Steineggerhof. A certifikát „zelená akce“ drží i Světový pohár v alpském snowboardingu, který se tu každoročně koná na sjezdovce Pra di Tori. Mimochodem jedna z kabinek tamní lanovky nese jméno Ester Ledecké na počest jejich zdejších dvou vítězství v letech 2015 a 2017. Takové počty se v celém lyžařském světě dočkal z našinců už jen Bohumír Zeman v Kitzbühlu, kde kdysi vyhrál kombinaci.

Hotel Pfösl najdete v Deutschnofenu na slunné náhorní plošině mezi svěžími loukami a hustými lesy s výhledem na majestátní vrcholy Latemar a Rosengarten.

Nově otevřený hotel AMA Stay pod Kronplatzem nabízí kompletní zázemí pro workation cestování.

Workation

Pokud se na cestách nechcete tak úplně odtrhnout od reality a povinností, ubytujte se v novém hotel AMA Stay pod Kronplatzem. Elegantní místo plné nenápadného luxusu zkombinovalo moderní ubytování v nejvyšším standardu s coworkingem, abyste mohli propadnout novému trendu jménem workation. Znáte to přece sami: prodloužený víkend se blíží, ale pracovní resty vás neúnavně dohání a business se neptá. Přesně pro tyto případy na vás v AMA Stay čeká networkingová lounge i spousta místa, kde se můžete soustředit na práci, stejně jako SPA s famózním výhledem, až budete mít všechno hotové a budete chtít vypnout hlavu i notebook. Pokud je ale pro vás důležité cítit se i na dovolené jako doma, ubytujte se na farmách ze sdružení Roter Hahn či v soukromých apartmánech – právě ty jsou v Jižním Tyrolsku nejčastěji rodinného charakteru. Jihotyrolská pečť udržitelnosti, která má tři úrovně, pak ukazuje míru jejich úsilí na tomto poli.

KOMU SE NELENÍ, TOMU SE ZELENÍ

V Dolomitech pouhých pět vodních elektráren dodává více než pět tisícům domácností a podniků ekologickou elektřinu bez emisí CO₂. Navíc dvě teplárny na biomasu z lesů ve Val d'Ega zásobují více než pět stovek odběratelů, čímž ročně ušetří přibližně 1,2 milionu litrů topného oleje. Lyžařské středisko Carezza a čtyři tamní hotely se připojily k Alianci pro klimatickou neutralitu 2025. Každoročně měří svou CO₂ stopu a snaží se ji co nejvíce snížit nebo kompenzovat. Sousední areál Obereggen již šestnáct let provozuje certifikovaný systém environmentálního managementu a například při práci na sjezdovkách vysévá vlastní směs semen, aby zachoval biodiverzitu alpských luk. Horská chata Oberholz ve výšce 2096 metrů, vyhledávaná jako architektonický klenot, je zase vytápěna výhradně geotermální energií. V Jižním Tyrolsku to prostě s udržitelností myslí vážně.

Zdravý adrenalin

Kam dál? Problém s Jižním Tyrolskem je, že nikdy nemáte dost. Naštěstí tyhle hory a údolí na každém kilometru cesty nabízí další a další zážitky. Nahoře na Kronplatzu se nechte unést architekturou z pera Zahy Hadid, která tu pro Reinholda Messnera navrhla muzeum horolezectví. Nebo se jedte podívat na Tre Cime, bezpochyby celoročně nejfotogeničtější místo celých Dolomit – od chaty Auronzohütte je to sice čtyřapůlhodinová túra, ale terén není náročný a výhledy v cíli si budete pamatovat do konce života. Jestli fandíte adrenalinu, a pokud v Dolomitech budete v létě, dejte si v Alta Badii ferratu Tridentinu, která začíná u vodopádů Pisciadú a vede až k soutěsce Schotterschluft. Otestujte svůj odpal na St. Vigil, jednom z nejhezčích golfových hřišť světa poblíž Kastelruthu, obklopeného scenérií Seiser Almu. Anebo se prostě jen projděte okolními lesy a zhluboka dýchejte léčivý vzduch. Chybu rozhodně neuděláte i v případě, že se severní Itálii rozhodnete jen projít a propít.

Muzeum MMI Corones, podle designu Zahy Hadid leží na vrcholu Kromplatzu ve výšce 2 275 metrů nad mořem.

PŘÍBĚH KAŠMÍRU

KAŽDÝ GRAM KAŠMÍRU JE ODRAZEM MNOHA MĚSÍCŮ TRPĚLIVÉ PRÁCE, NÁROČNÝCH KLIMATICKÝCH PODMÍNEK A TISÍCILETÉ TRADICE, KTERÁ SE ODVÍJÍ NA ROZSÁHLÝCH STEPÍCH, KDE ČAS JAKO BY ZASTAVIL SVŮJ NEÚPROSNÝ BĚH. NAHLÉDNĚTE DO ZÁKULISÍ, KDE SE NA POZADÍ NEMILOSRDNÉ PŘÍRODY MONGOLSKA A VNITŘNÍHO MONGOLSKA RODÍ KAŠMÍR.

Text: ZUZANA VACOVSKÁ Foto: ARCHIV

Sníh se změnil v nekonečné písečné duny, pod kopyty koní se zvedá prach. Vzduch je těžký, slunce žhne, bělostné kozy hledají uprostřed rozpálených plání stín a odpočinek. Dlouhá bílá srst pomalu padá na udusanou zem jurty, když ji pastevec odstříhuje obrovskými kovovými nůžkami. Rok čekání končí, pro pastevece i kašmírskou kozu. Kozu získává lehkost, pastevec výjimečnou vlnu, po které lidstvo prahne už šest století.

Každé ráno vyráží mongolští pasteveci na koních se svým stádem do širokých a nekonečných stepí. Na zemi leží netknutý sníh, kopyta koz se s typickým křupnutím boří do zářivě bílých krystalů. Všude panuje ticho, jen občas muž oblečený v tradičním mongolském dělu okřikne zbloudilého kozího dobrodruha a ten se vrací na neviditelnou pěšinku vedoucí na cíl pastvy. Tisíce kilometrů od Ulánbátaru, kde nejnovější smartphony jen lapou po signálu, jako by se člověk vrátil o několik staletí zpět. Život v jurtě, bezčasí a krásná drsná příroda se vymyká všemu, na co je západní člověk zvyklý.

V ČÍM DRSNĚJŠÍCH
PODMÍNKÁCH
KOZY ŽIJÍ, TÍM JE
JEJICH VLÁKNO
KVALITNĚJŠÍ.

Krajina Čingischána

Altajské a Helánské pohoří, poušť Gobi a oblast Alashanu jsou hlavními regiony, kde se chovají kašmírské kozy. Všechny zmíněné oblasti se nacházejí na území Mongolska a Vnitřního Mongolska – autonomního území, které je součástí Číny a pyšní se slavnou historií v čele s dobře známou postavou velkého Čingischána. Ačkoliv je Mongolsko rozlohou dvacetkrát větší než Česká republika, počet obyvatel stěží přesahuje 3 miliony. Většinu země tady tvoří drsná příroda, v níž komfort nacházejí snad právě jen kašmírské kozy. Ty žijí ve velmi nehostinném prostředí náhorních plošin či pouštních oblastí. Jedná se o území, které je charakterizováno extrémními rozdíly v teplotách, a to jak mezi dnem a nocí, tak mezi jednotlivými obdobími. Zimy jsou tady dlouhé a suché, jara mírná, avšak s častými písečnými bouřemi, a léto horké a vyprahlé. Teploty v létě dosahují 40 stupňů Celsia, v zimě klesají na stejnou hodnotu pod nulou. Kašmírské kozy jsou nicméně pro život v extrémních klimatických podmínkách skvěle přizpůsobeny. Svrchní srst je chrání před deštěm, sluncem a prachem, zatímco podsádka pod ní funguje jako dokonalá izolační vrstva – a právě ta se používá pro zpracování na kašmír. Vyčesává se brzy na jaře speciálním hřebenem, který vyselektuje podsádku od zbytku srsti. Pouze zkušený pastevec dokáže poznat, kdy přesně je na vyčesávání nejvhodnější čas. Musí k němu dojít předtím, než kozy o podsádku přirozeně přijdou, ale ne příliš brzo, aby byl materiál kvalitní. Vyčesávání jedné kozy navíc trvá mezi šesti a osmi týdny, podsádka se totiž uvolňuje postupně. Trpělivost je tady klíčová.

300 gramů za 12 měsíců

Surový kašmír je po vyčesání čištěn, tříděn, barven a spřádán. Právě způsob spřádání je zásadní pro výslednou kvalitu kašmírového produktu. Základní vlákno je asi šestkrát tenčí než lidský vlas a má třikrát vyšší výhřevnost než klasická ovčí vlna. Čím je vlákno tenčí a delší, tím je kvalitnější a hodnotnější. Nejvyšší kategorií kašmíru je kategorie A, a aby do ní bylo možné materiál zařadit, mohou mít vlákna průměr maximálně 15,5 mikronu a délku minimálně 35 milimetrů. Kašmír má tři, respektive čtyři přirozené barvy: bílou, světle béžovou, hnědou a šedou. Všechny ostatní barvy jsou výsledkem barvení, v případě čistě bílého kašmíru pak bělení. Z výčesu jedné kozy se získá přibližně 100 až 300 gramů vlákna a probíhá vždy jen jednou ročně. Aby tedy mohl vzniknout jeden kašmírový svetr, je potřeba vyčesat průměrně tři až pět kašmírských kých koz – a na další várku si počkat rok.

BOOM POPULARITY KAŠMÍRU
V POSLEDNÍCH DEKÁDÁCH ZAPŘÍČIŇUJE
NARUŠENÍ KŘEHKÉHO EKOSYSTÉMU
MONGOLSKÝCH STEPÍ.

Vlna za miliardy

Skvělý přírodní materiál ovšem k perfektnímu výsledku nestačí, do rovnice je ještě potřeba dosadit řemeslo. Možná nejlépe na světě zpracování kašmíru rozumí Loro Piana. Na konci 19. století založil Pietro Antonio Loro Piana v italském regionu Trivero, známém svou textilní tradicí, svůj první podnik. Jen stěží mohl tušit, že ho jeho podnikatelské kroky dovedou až daleko do mongolských stepí. Název jeho společnosti, Ing. Loro Piana & Co., odkazoval na Pietrovo inženýrské vzdělání, a tedy i celkový přístup k výrobě, který značku tolik proslavil. Nejprve se firma věnovala kultivování vlny, a to specifickým způsobem typickým pro oblast Biella, následně se její fokus přesunul na kašmír, který Pietro dovážel primárně z Mongolska. Dnes je společnost z více než tří čtvrtin součástí koncernu LVMH, vnuci zakladatele, Pier Luigi a Sergio, prodali většinu svých podílů v roce 2013 Bernardu Arnaultovi za 1,6 miliardy dolarů. Pier Luigi se následně stal jedním z nejbohatších italských podnikatelů a Sergio ve stejném roce podlehl dlouhé nemoci.

ABY MOHL
VZNIKNOT JEDEN
KAŠMÍROVÝ SVETR,
JE POTŘEBA RUČNĚ
VYČESAT ZHRUBA
PĚT KOZ, A TO NAVÍC
POUZE JEDNOU
ZA ROK.

Generace po generaci

Kašmír do odívání patří už více než šest století, v posledních několika dekádách ale jeho obliba celosvětově vzrostla natolik, že vedla k narušení přirozené rovnováhy ekosystému v oblastech chovu kašmírských koz a rozšiřování tamní pouště. To v konečném důsledku přispělo mimo jiné ke snížení kvality vlákna. Loro Piana aktuálně v Mongolsku pracuje s několika lokálními komunitami a v rámci různých edukativních programů je učí následovat způsoby chovu prověřené staletími, které jsou ohleduplné vůči přírodě. Práce s místními pastevci je specifická, vyžaduje vzájemnou důvěru a respekt, a rozhodně nejde o krátkodobou záležitost.

V roce 2009 se značka vydala do Vnitřního Mongolska, kde započala aktivity podporující pastevce v oblasti pouště Gobi. Výsledkem byl vznik takzvané Loro Piana metody, která se zaměřuje na specifické šlechtění koz, které vede ke zvyšování kvality kašmírového vlákna. Tato metoda se postupně rozšířila z oblasti Alashanu na území celého Vnitřního Mongolska. Alchymie spočívá ve vybalancování jemnosti vlákna a zároveň zachování dostatečného objemu na jedno zvíře tak, aby se při vyšší poptávce nemuselo navyšovat množství zvířat ve stádě. Značka na tomto projektu spolupracovala s řadou renomovaných institucí, například Jilinskou zemědělskou univerzitou v Číně, Akademií věd ve Vnitřním Mongolsku, Univerzitou v Camerinu v Itálii a Italskou národní agenturou pro nové technologie, energie a udržitelný ekonomický vývoj.

ARCHEITTEKTCHUTÍ

RODOLFO GUZMÁN NASERVÍROVAL HOSTŮM NACHOVCE, PLÁŠŤOVCE A MOŘSKÉ UCHO ŘASY KOLLOF, A PŘIDAL TAK CHILE NA GASTRONOMICKOU MAPU SVĚTA. JEHO MENU JE DOBRODRUŽNOU CESTOU PO SUROVINÁCH, KTERÉ JINDE NA PLANETĚ NENAJDETE, A JEHO RESTAURACE BORAGÓ PATŘÍ K NEJLEPŠÍM NA SVĚTĚ I DÍKY NEOBJEVENÉMU BOHATSTVÍ LOVCŮ A SBĚRAČŮ.

Text: KRISTÝNA TMEJOVÁ Foto: ARCHIV BORAGÓ

Zpěněné vlny se jedna za druhou valí na šedivé skály v pravěkém rytmu přílivu a odlivu.

Na pláži, kde většina lidí nehledá víc než slaný závan Pacifiku a výhledy na oceán, přišel Rodolfo Guzmán pro své největší bohatství – ingredience. Z písku sbírá dlouhé hnědé šlahouny mořských řas, z kamenů drobné zelené lístky a malé plže.

„Před pár lety nikoho ani nenapadlo, že tyhle chaluhy mají kořeny, natož že by byly jedlé. Přitom jsou plné proteinů a jejich chuť i textura skýtají obrovské možnosti,“ ukazuje Rodolfo na tmavé cosi na písku, připomínající chapadla tvora vyvrženého z hlubin. „Říkáme jim mutanti, protože na hladině oceánu tak vypadají. Hýbou se jako živi, ale je to jenom chaluha, přísahám,“ rozesměje se mladý šéfkuchař s pronikavýma zelenýma očima.

BORAGÓ

PŘED LETY NIKOHO ANI
NENAPADLO, ŽE CHALUHY
MAJÍ KOŘENY, NATOŽ ŽE BY
BYLY JEDLÉ. PŘITOM JSOU
PLNÉ PROTEINŮ A JEJICH CHUŤ
I TEXTURA SKÝTAJÍ OBROVSKÉ
MOŽNOSTI.

Na pokraji krachu

Chilská divočina je pro Rodolfa stejně přirozený habitat, jako kuchyně jeho prestižní restaurace Boragó na kraji Santiaga nebo laboratoře, které k ní patří. V nich Guzmán kouzlí se surovinami, které nasbíral on nebo jeho lidé v chilských horách, pouštích a na pobřeží a které svojí výjimečností a vzácností daly koncept a název celému sedmnáctichodovému menu: Endémica.

Boragó pro letošek drží 29. pozici v žebříčku 50 nejlepších restaurací světa. Do prestižních výběrů ale vedla Guzmána a jeho podnik víc než trnitá cesta. Když v roce 2007 otevřel svoji restauraci postavenou na chilských surovinách a moderním pojetí místní kuchyně, nikdo nepřišel.

A prázdno bylo celé měsíce, dokonce roky nebylo jisté, jestli chef Rodolfo nebude Boragó muset kvůli dluhům zavřít. „Jestli jsem někdy uvažoval nad tím, že bych skončil? Nejmiň pětkrát. Pokoušel jsem se podnik několikrát prodat, jednou už to bylo dokonce dohodnuté, ale kupec na poslední chvíli vycouval. Naštěstí,“ vypráví.

Znalost je základ

Bylo to v době, kdy vlastnit v Chile luxusní restauraci znamenalo dovážet ryby z Japonska a většinu surovin z Francie. Sbírat někde houby rostoucí na stromech a z oceánu hlemýždě vypadalo jako vařit z podřadných surovin, ne servírovat fine dining. Přesto celou tu dobu, co bojoval s bankami o další úvěry a čekal na hosty, kteří přicházeli jen zřídka, budoval Guzmán trpělivě síť dodavatelů, kteří pro něho sbírali většinu lidí neznámé houby, plevel, bobule a mořské plže, mlže i brouky. V laboratoři i v kuchyni je neúnavně testoval, upravoval, ochutnával, zaznamenával si poznámky a v hlavě mu běžely kombinace chutí a vůní a nápady na to, jak je spojit a hostům u stolu předat zážitek z bohatství chilské přírody.

„Třeba mořské jahody rostou na kamenech na pláži, chutnají jako ovoce, vypadají jako sukulenty, voní jako červené jahody, ale oceán jim dává slanou příchuť,“ popisuje Guzmán a vysvětluje, že detailní znalost ingrediencí je něco, co kuchařům pomáhá růst. Na vědomostech se dá stavět jako na pevných základech, proto jeho tým dodavatelů i výzkumníků v institutu jedlých chilských plodin a bezobratlých, který doplňuje restauraci Boragó, dnes čítá přes 200 lidí.

Celý svět přišel

Nakonec si i hosté do Boragó cestu našli, i když to bylo až po pěti letech strádání. Guzmán ovšem neuhnul ze svojí cesty, a když se jeho restaurace před deseti lety překvapivě objevila ve výběru nejlepších latinskoamerických restaurací, začala jeho hvězda stoupat strmě vzhůru. „Lidé k nám začali chodit a už zůstali,“ říká skromně. Realita je ovšem taková, že on sám svojí vizí dostal Chile na gastronomickou mapu světa a na jeho menu se slétají do Santiaga hosté z Austrálie, Asie i Evropy.

Hříby v horách

Charismatický chef Rodolfo Guzmán je posedlý chutí a surovinami, podobně jako třeba slavný peruánský šéfkuchař Virgilio Martínez, zakladatel restaurace Central v Limě. Na rozdíl od něj je ale Guzmán fanatik i do architektury, zamilovaný do způsobu, jakým architekti popisují své stavby – a stejně systematicky a rozmáchně popisuje Guzmán ve své knize Boragó, kterou vydal před šesti lety, jednotlivé pokrmy na menu a proces, jak je krok po kroku s ingrediencemi vystavěl. A celou kapitolu třeba věnuje jen obskurním experimentům, jako když na zimu pověsil hříby ve 3500 metrech nad mořem do vzduchu, aby je pak servíroval jako sušenou šunku. „Musím každou surovinu naprosto důkladně poznat, abych věděl, jak s ní zacházet v kuchyni,“ vysvětluje a uzavírá: „Na začátku jsem měl ve svém deníku ke každé ingredienci jednu chuť. Teď, po letech výzkumu, mám u jedné mořské řasy napsaných 300 různých druhů umami, podle toho, jak s ní zacházíte a jak ji zpracujete. Je to fascinující, když tomu věnujete čas.“

BORAGÓ PRO
LETOŠEK DRŽÍ
29. POZICI
V ŽEBŘÍČKU
50 NEJLEPŠÍCH
RESTAURACÍ
SVĚTA.

HELENA BROWN

SOLEK SE BĚHEM PĚTI LET OD EXPANZE DO CHILE STAL VÝZNAMNÝM HRÁČEM NA TAMNÍM TRHU SE SOLÁRNÍ ENERGIÍ. VDĚČÍ ZA TO I **PABLOVI CEPPIMU**, ŘEDITELI CHILSKÉ Pobočky. JAK SE MU DAŘÍ SKLOUBIT ZISKOVOST S ETICKÝM PODNIKÁNÍM? PROČ POVAŽUJE UKLÁDÁNÍ ENERGIE ZA ZÁSADNÍ PRO GLOBÁLNÍ ENERGETICKOU TRANSFORMACI? A JAKÝM SMĚREM SE BUDE SOLEK DÁLE ROZVÍJET NA JIHOAMERICKÉM TRHU?

Text: JAN TOMĚŠ MILEC Foto: MARIA KULAKOVA

Firma SOLEK má kořeny v Česku. Jak došlo k jejímu rozšíření do Chile, respektive do Jižní Ameriky?

Po ukončení státních dotací na projekty obnovitelné energie začal SOLEK hledat příležitosti mimo Evropu. Chile se stalo přirozenou volbou z několika důvodů. Má jedny z top solárních zdrojů na světě, silné a otevřené podnikatelské prostředí, které vítá přímé zahraniční investice, a rostoucí energetický trh fungující na základě otevřených tržních pravidel a směřující k dekarbonizaci. A konečně, stát zde vytváří pobídky pro projekty, které mohou využít silného přístupu k různým zdrojům financování. Všechny tyto faktory nám umožnily začít investovat v Chile již v roce 2018.

Jaké byly vaše první projekty?

Začali jsme malými projekty pro kanadský fond Carbon Free a poté jsme získali smlouvy pro chilský fond Rockville. Od té doby jsme se stali jedním z největších vývojářů solárních projektů v Chile. Jak jsme konsolidovali místní působení, začali jsme se rovněž rozšiřovat na další trhy v Latinské Americe, jako jsou Kolumbie a Peru.

Jaká je současná situace v oblasti solární energie v Chile?

Náš obor v Chile prožívá skutečný rozmach. Instalovaná kapacita solární energie dnes představuje více než 23 % celkové energetické kapacity v zemi, čímž překonala hydroenergii, uhlí i zemní plyn. Ještě před méně než pěti lety byly tyto zdroje na čele chilského energetického mixu.

Co stojí za takovým rozmachem?

Jak jsem už zmínil, jedním z důvodů je příznivé investiční prostředí a vynikající podmínky pro výrobu solární energie. K tomu se přidává závazek země k dekarbonizaci svého energetického mixu s plánem postupně vyřadit uhelné elektrárny do roku 2040. To otevřelo obrovskou příležitost pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie. A SOLEK dokázal tuto příležitost plně využít. Stali jsme se jedním z největších developerů malých solárních projektů, což nás přivedlo do hledáčku mnoha investorů a partnerů. Nyní se také zaměřujeme na projekty většího rozsahu – letos započne stavba projektu s kapacitou 95 MWp. Naším cílem je dosáhnout v Chile do roku 2028 instalované kapacity 1 gigawattu.

Firem, které se zaměřují na obnovitelné energie, s růstem trhu rychle přibývá. Co děláte pro to, aby byl SOLEK v Chile a dalších zemích Jižní Ameriky konkurenceschopný?

Nabízíme komplexní řešení pokrývající celý životní cyklus projektu, od identifikace příležitostí přes vývoj a financování až po stavbu, provoz a údržbu. Můžeme fungovat jak jako dodavatel, tak jako nezávislý výrobce energie. Klíčovou roli hraje i naše diverzifikace, a to nejen geografická, ale i v naší nabídce služeb. Spolupracujeme s uznávanými světovými společnostmi, jako je BlackRock, a nabízíme jim komplexní řešení. A v neposlední řadě jsou důležitou součástí naší strategie také inovace. Investujeme do pilotních projektů v oblasti zeleného vodíku a zkoumáme možnosti skladování energie.

SPOLUPRÁCE //
S BLACKROCK,
JEDNÍM Z NEJVĚTŠÍCH
INFRASTRUKTURNÍCH
FONDŮ NA SVĚTĚ, BYLA
PRO NÁS STRATEGICKÝM
MILNÍKEM. ZÍSKALI
JSMĚ TAK POZORNOST
KLÍČOVÝCH HRÁČŮ
NA GLOBÁLNÍM TRHU
A OTEVŘELI SE NÁM NOVÉ
MOŽNOSTI FINANCOVÁNÍ
// PROJEKTŮ.

Zmínil jste BlackRock, pro něž SOLEK realizoval projekt s kapacitou 200 megawattů. Co vám projekty realizované s tak důležitými partnery přináší?

Spolupráce s BlackRock, jedním z největších infrastrukturálních fondů na světě, byla pro nás strategickým milníkem. Získali jsme tak pozornost klíčových hráčů na globálním trhu a otevřeli se nám nové možnosti financování projektů. Dva roky po uzavření této dohody máme v Chile projektovány solární parky s celkovou kapacitou okolo 600 megawattů, na které jsme v květnu získali finanční balíček v hodnotě 379 milionů dolarů.

Jakým výzvám v Chile aktuálně čelíte?

Kromě technických výzev, jako je zvládnání nadbytku vyrobené solární energie, který může vést k její ztrátě, čelíme hlavně komunitním problémům. Snažíme se je řešit pomocí týmu, který aktivně komunikuje s místními obyvateli, informuje je o našich projektech a buduje oboustrannou důvěru. Zapojili jsme se do místních komunit, respektujeme jejich životní prostředí, způsoby života a bereme v potaz jejich názory. Samozřejmě musíme také čelit výzvám ze strany konkurence, která má v oblasti energetiky jiné ekonomické zájmy.

JEN ZA POUHÝCH PĚT LET, CO JSME ZAČALI PŮSOBIT NA CHILSKÉM TRHU, SE NÁM PODAŘILO STÁT SE JEDNOU Z NEJVĚTŠÍCH MÍSTNÍCH FIREM // V SEKTORU SOLÁRNÍ ENERGIE.

Vaše projekty mají nakonec významný dopad jak na krajinu země, tak život lidí a ekonomiku státu. Jak projekty koncipujete a realizujete?

Jen za pouhých pět let, co jsme začali působit na chilském trhu, se nám podařilo stát se jednou z největších místních firem v sektoru solární energie. Dosáhli jsme toho díky kombinaci odvážné strategie, neustálého hledání nových příležitostí a naší schopnosti získat financování skrze dlouhodobá partnerství s klíčovými hráči. Od samého počátku jsme v SOLEK sestavili silný tým pro vyhledávání pozemků, které mají dostatečnou kapacitu pro připojení k energetické síti. Tento krok je ostatně základním kamenem všech našich projektů. Jakmile získáme pozemek, náš technický tým začne pracovat na připojení. Paralelně se rozhodujeme, zda projekt zůstane v našem portfoliu, nebo ho prodáme jednomu z našich partnerů. Ať už to bude jakkoli, náš provozní tým provádí důkladnou kontrolu a týmy zodpovědné za stavbu, nákup a kontrolu zajišťují realizaci projektu. I když to může znít poměrně jednoduše, s rostoucím portfoliem se samozřejmě objevují nové problémy. Nicméně díky tomu, že si vše obstaráváme takzvaně in-house, je pro nás velice snadné adaptovat se na vzniklou situaci.

V jednom z nedávných rozhovorů pro chilská média jste zmínil, že diverzifikaci energetického mixu by mohla podpořit integrace baterií. Mohl byste tuto myšlenku rozvést?

Jak se svět posouvá směrem k energetické transformaci, roste i potřeba mít obnovitelnou energii stále k dispozici. Současně je nezbytné stabilizovat energetický systém, který musí integrovat všechny tyto přerušované zdroje energie. Zde hrají dle mého soudu klíčovou roli baterie, které nám umožňují vyrovnávat nabídku a poptávku a stabilizovat přenosovou infrastrukturu. Proto vidíme potřebu implementovat bateriové systémy na všech energetických trzích, kde se obnovitelná energie, zejména solární a větrná, nasazuje vysokým tempem, jak je to například v Chile. Přitom je důležité zmínit, že v Chile byl nedávno schválen zákon o ukládání energie, který stanovuje jasná pravidla a tržní pobídky pro tuto technologii, ať už je použita samostatně, nebo jako součást hybridních systémů.

Jak vidíte budoucnost solární energie na celosvětové úrovni, a zvláště pak v Chile?

Očekávám, že význam solární energie bude na globální úrovni i nadále růst, přičemž budeme svědky vývoje stále chytřejších a účinnějších technologií. S rozvojem systémů pro ukládání energie se stane běžnou realitou dodávání energie podle potřeby, nikoli jen v době její výroby. Toto usnadní lepší využití přenosových a distribučních sítí a umožní integraci solární energie do širšího spektra prostředí, od městských oblastí přes jezera až po dopravní prostředky. Tím se výroba energie stane přístupnější a decentralizovanější. Díky mikrosítím budou místní komunity schopné vyrábět, sdílet a ukládat energii, což změní obchodní model směrem k orientaci na poptávku. Co se týče efektivity, nové technologie umožní výrobu solárních panelů, které budou vyžadovat méně prostoru a vyrábět větší množství energie, což je trend, který už nyní sledujeme v průmyslu. Pokud jde o Chile, očekávám, že země bude i nadále předním světovým hráčem v oblasti solární energie, a to díky svým příznivým podmínkám pro výrobu a politické vůli podporovat obnovitelné zdroje. Budoucí kroky v oblasti regulačního rámce, například nedávno schválený zákon o ukládání energie, také napomohou dalšímu rozvoji sektoru.

Jakou roli v tomto celosvětovém rozvoji sehraje SOLEK?

Naším cílem je aktivně se podílet na rozvoji těchto trendů. Už jsme investovali do producentů baterií, jako je například česká společnost Enposol. V Evropě se zaměřujeme na solární systémy na střeších, zkoumáme možnosti agrofotovoltaiky a hledáme různé možnosti pro ukládání energie. Zároveň se snažíme zjistit, jak integrovat solární energii do zeleného vodíku. Chile má v těchto oblastech velký potenciál pro realizaci pilotních projektů, což nám nabízí příležitosti k novým obchodním strategiím. Už teď pracujeme na několika projektech, jako je například pilotní projekt spojený s vodíkem v hlavním chilském přístavu San Antonio. Tím, že působíme jak v Evropě, tak v Jižní Americe, máme jedinečnou příležitost kombinovat zkušenosti z různých trhů. To nám otevírá možnosti pro testování a implementaci našich nápadů na globální úrovni.

NÁŠ OBOR V CHILE " PROŽIVÁ SKUTEČNÝ ROZMACH. INSTALOVANÁ KAPACITA SOLÁRNÍ ENERGIE DNES PŘEDSTAVUJE VÍCE NEŽ 23 % CELKOVÉ ENERGETICKÉ " KAPACITY V ZEMI.

VÍTEJTE V METAVERSU

PRAVIDLA SVĚTA MEZI VIZÍ A REALITOU

METAVERSUM. TENTO POJEM NA HRANICI TECHNOLOGIE A FANTAZIE, JEŽ ROZDĚLUJE ODBORNÍKY I VEŘEJNÉ MÍNĚNÍ, JE V PŘEDSTAVÁCH LÍDRŮ TECHNOLOGICKÝCH FIREM MALOVÁN JAKO NOVÁ ÉRA INTERNETU A PROSTOR, KDE SE PROLÍNÁ REALITA S VIRTUÁLNÍM SVĚTEM. CO ZA TÍMTO POJMEM ALE VLASTNĚ STOJÍ? A PŘINÁŠÍ TOLIK VÝHOD A NOVÝCH MOŽNOSTÍ, ABYCHOM JEJ PŘIJALI V KAŽDODENNÍM ŽIVOTĚ?

Text: JAN TOMES MILEC

Představte si, že vstoupíte do virtuálního obchodu, kde si prohlédnete produkty, jako byste stáli přímo před nimi. Virtuálně si vyzkoušíte boty, vybraný kus si prohlédnete z každého úhlu. Celofiremní schůzku, kdy se s kolegy z celého světa sejdete ve virtuální konferenční místnosti, si odbydete z pohovky a večer se ze stejného místa připojíte na koncert oblíbeného umělce. To jsou jen povrchní příklady toho, co metaversum nabízí – nebo lépe řečeno, slibuje. Vize technologických magnátů, kterým je například Mark Zuckerberg, mluví o vzdělávacích platformách, jež studentům umožní prozkoumat solární soustavu či historické události v interaktivním 3D prostředí. Firmy jako Nvidia zaměřující se na vývoj grafických procesorů nebo herní platforma Roblox zase kreslí nadšené obrazy o přelomu v gamingu. A jako houby po dešti rostou menší společnosti a startupy, jež investují do infrastruktury umožňující vytvoření virtuálních světů, které mají být věrnější než fyzický život a poskytnout připojeným uživatelům široké spektrum možností využití.

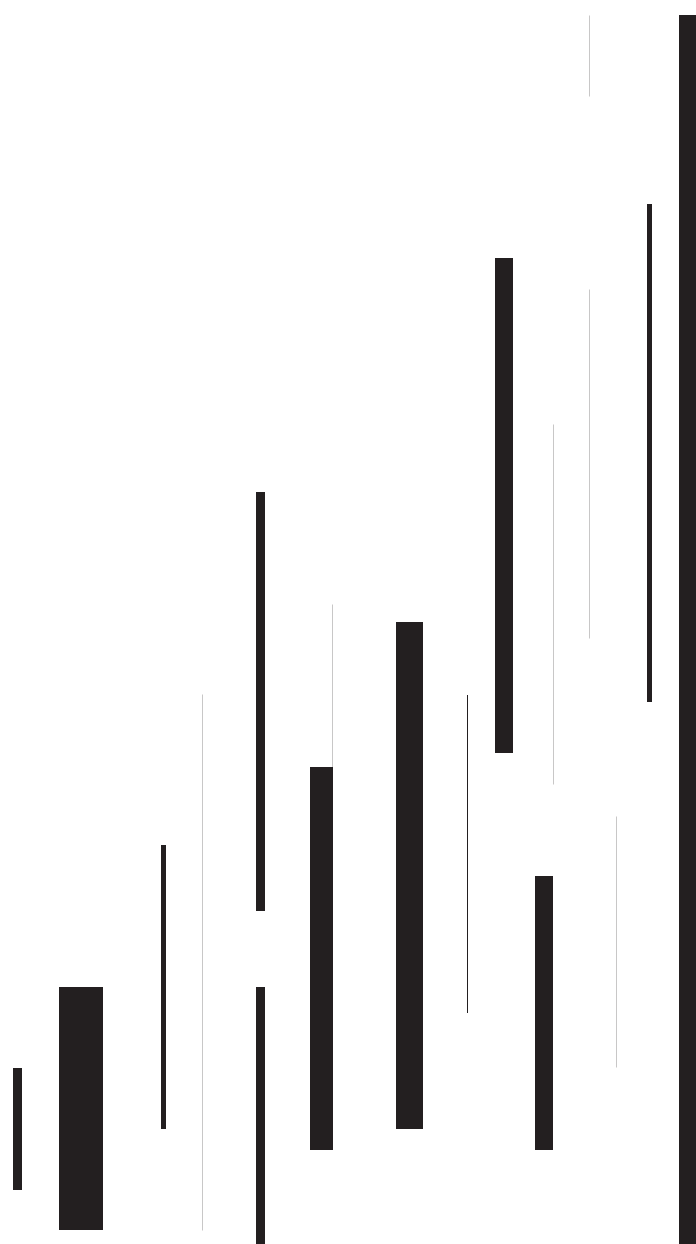
Stále tápete, co to je metaversum?

Nebojte, nejste v tom sami. Na definici tohoto fenoménu se totiž neshodnou ani sami jeho vývojáři. Jsou to již dva roky, co se společnost Facebook přejmenovala na Meta, a tím vyslala jasný vzkaz, že její budoucnost je spjata právě s touto nadrealitou. Jaká však doopravdy bude, nedokázala zcela věrohodně popsat. Nedostatek shody na definici metavesmíru má ovšem své zastánce. Ti tvrdí, že se zkrátka jedná o příliš nový koncept, který je stále ve vývoji. Říkají dokonce, že skutečný smysl metaversu se vyjeví až s jeho praktickým zavedením a že je dnes tato technologie v podobné fázi, v jaké byl internet v 70. letech minulého století.

Neprobádané hlubiny internetu

Základní myšlenka je ovšem následující: metaversum je podobné současnému internetu v tom, že uživatelům umožňuje připojit se k rozmanitým online prostředím. Nabízí ovšem mnohem hlubší a interaktivnější zážitky. Připojení se obvykle odehrává prostřednictvím zařízení, jako jsou headsety na virtuální realitu (VR), brýle s funkcí rozšířené reality (AR), nebo dokonce pomocí běžných počítačů a chytrých telefonů s příslušnými aplikacemi. Uživatelé díky výše jmenovaným vstupují do digitálního světa, kde mohou prožívat a sdílet zkušenosti v reálném čase a setkávat se s ostatními avatary neboli virtuálními reprezentacemi skutečných lidí. Společně se pak mohou účastnit nejrůznějších aktivit nehledě na to, kde se právě fyzicky nacházejí. Tyto interakce jsou nadále často podpořeny pokročilými technologiemi, jako je haptická zpětná vazba, jež uživatelům dovoluje cítit digitální objekty prostřednictvím sensorických rukavic, nebo sofistikované algoritmy pro sledování pohybu, jež dokážou přesně zaznamenávat a interpretovat pohyby uživatele v reálném čase. Všechny tyto technologické prvky pak spolupracují a vytvářejí plynulé a realistické prostředí potírající hranice mezi fyzickým a digitálním světem.

JSOU TO JIŽ DVA ROKY,
CO SE SPOLEČNOST
FACEBOOK
PŘEJMENOVALA NA
META, A TÍM VYSLALA
JASNÝ VZKAZ, ŽE JEJÍ
BUDOUCNOST JE
SPJATA PŘÁVĚ S TOUTO
NADREALITOU.

Nové formy interakcí

Ačkoli je metaversum aktuálně horkým tématem, nabízí se otázka, kolik z jeho konceptu je skutečná inovace a kolik jen reklamní bublina. Slibuje sice proměnit způsob, jakým interagujeme s digitálním světem, reálně se ovšem zároveň potýká s mnoha problémy ještě v tom skutečném. Ne všichni máme doma špičkové VR brýle, jejichž cena v současnosti začíná na částce okolo deseti tisíc korun. Dále chybí jedinečné use cases, které by tuto novinku jasně oddělily od již existující digitální infrastruktury. Nehledě na to, že metaversum pro své fungování vyžaduje neustále připojení bez sebemenšího zádrhelu, kterého často nejsou schopni dosáhnout ani lidé ve velkých městech, natož pak třeba na vesnicích.

Krimiovatari

Nesmíme nicméně opomenout ani bezpečnostní rizika, která s sebou metaversum přináší. Aby si člověk mohl vytvořit virtuálního avatara, musí o sobě poskytnout mnoho citlivých informací, a to včetně biometrických údajů. Zatím není jasné, jak budou tato data chráněna a jak s nimi bude nakládáno. Dalším významným rizikem jsou finanční podvody, zejména v souvislosti s virtuálními trhy a obchody, kde mohou kyberzločinci cílit na digitální peněženky uživatelů i samotné transakce. Prostředí, kde interakce probíhá prostřednictvím virtuálních reprezentací lidí, se totiž jeví jako perfektní rejdiště pro podvodníky s falešnou identitou. Nehledě na to, že avatar každého z nás může být snadno okopírován nebo zneužit.

DO METAVERSE SE
VRHLY I LUXUSNÍ MÓDNÍ
ZNAČKY JAKO GUCCI
NEBO BALENCIAGA,
KDY ZÁKAZNÍCI MĚLI
MOŽNOST ZAKOUPIT SI
PRO SVÉHO AVATARA
EXKLUZIVNÍ DIGITÁLNÍ
OBLEČENÍ.

Miliardy sem, miliardy tam

Přes všechny své problémy a nedostatky se ovšem tato nová virtuální sféra pomalu stává významným obchodním prostředím – a některé společnosti s její pomocí již dosahují značných zisků. Na straně úspěchů stojí například firma Epic Games, tvůrce populární hry Fortnite, která ji díky metaversu transformovala v něco, co lze nazvat společenskou platformou. Fortnite je nyní virtuálním prostorem pro koncerty, setkávání kamarádů a samozřejmě i pro brandové akce, což firmě otevírá nové zdroje příjmů.

Nic není zadarmo

Do metaverse se vrhly například už i luxusní módní značky jako Gucci nebo Balenciaga. Ty začlenily metaversové prvky do svých marketingových strategií a díky nim představily nové produkty ve virtuálním prostoru. Zákazníci měli dokonce možnost zakoupit si pro svého avatara exkluzivní digitální oblečení. S novou technologií pak experimentují i vzdělávací platformy, jako je populární aplikace Duolingo. Ta začala využívat metaversové prvky pro poskytování realističtějších zážitků při učení jazyků, kde se studenti mohou virtuálně potkat a komunikovat s rodilými mluvčími nebo se učit v kontextuálně relevantních scénářích. Každá novinka, a především v technologickém světě, je ovšem dvousečná a přináší s sebou i ekonomická rizika. Investice do metavesmíru jsou vysoké, a ne vždy se vrátí, jak je možné demonstrovat na ztrátách společnosti Meta, jež v roce 2022 prodělala 13,7 miliardy dolarů a následně propustila více než deset tisíc zaměstnanců.

Opravdový pokrok?

Je tedy stále ve hvězdách, zdali budeme příští dekády trávit ve virtuálních prostředích, nebo se tento fenomén uchytí pouze ve specifických případech užití. Metaversum může být průlomem, který překlene stávající mezery mezi virtuálním a fyzickým světem, především díky integraci umělé inteligence, která by umožnila vytvářet dynamická a personalizovaná digitální prostředí. Vědci a vývojáři pak pracují i na technologii BCI neboli brain-computer interface, která by dovolila ovládat virtuální prostředí prostřednictvím myšlenek.

Nový druh civilizace

Aspekty metaversa ovšem nejsou jen technologické, ale i společenské a kulturní. Metaversum se může stát prostředím, kde se prolínají různé kultury a budují nové komunity, a poskytovat bezprecedentní možnosti pro vzdělávání nebo uměleckou tvorbu. Jedná se tedy bezpochyby o koncept, který má potenciál zásadně změnit nejen způsob, jakým interagujeme s technologiemi, ale i samotnou podstatu našich každodenních životů. Stejně jako u všech technologií je však důležité přijímat i inovaci zvanou metaversum kriticky a pečlivě zvážit všechny možnosti a rizika, která s sebou přináší.

**VĚCÍ,
KTERÉ MUSÍTE
VĚDĚT O ESG**

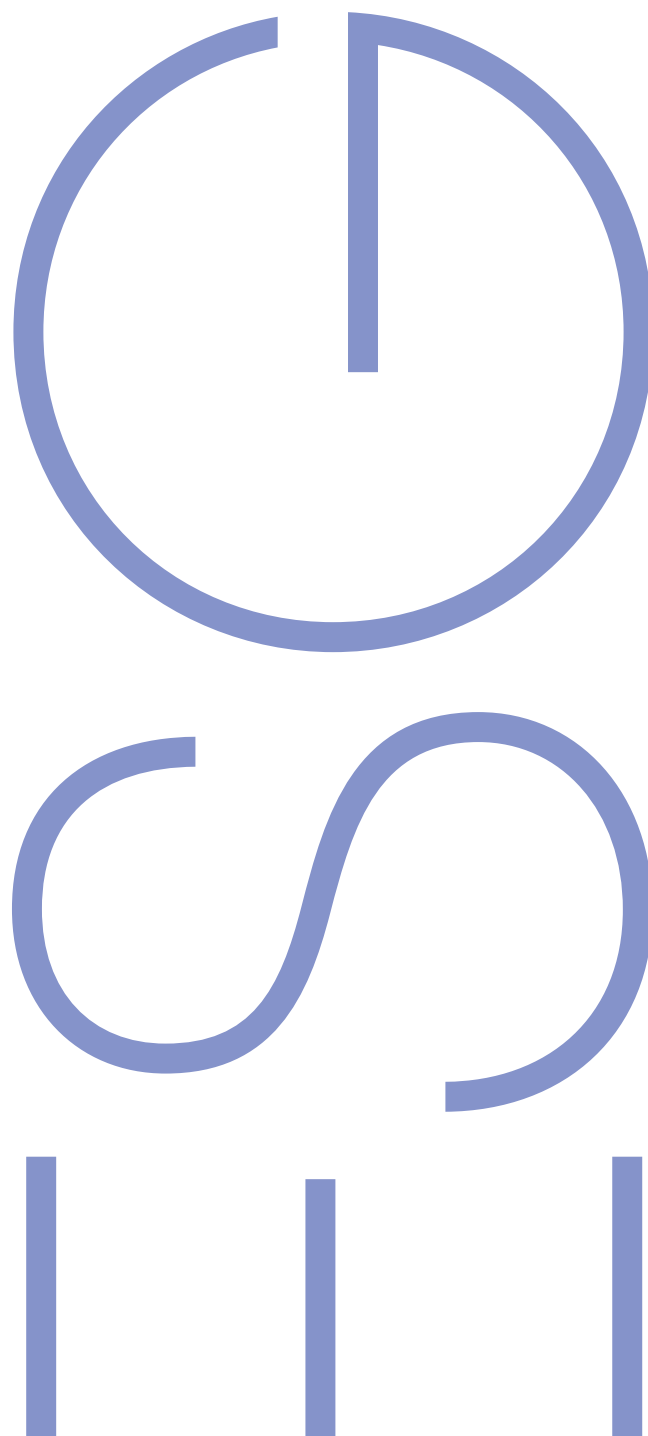
UŽ JE TO PÁR LET, CO FIRMY A INVESTIČNÍ FONDY OBJEVILY MAGICKOU ZKRATKU ESG. ODPOVĚDNÉ ČI UDRŽITELNÉ INVESTOVÁNÍ SE OD TÉ DOBY STALO VELKÝM TRENDDEM, KTERÝ SPOLUROZHODUJE O ALOKACI DESÍTEK MILIARD DOLARŮ, A VÍC NEŽ VÝNOS JEJ PŘITOM ZAJÍMÁ DOPAD NA PLANETU A SPOLEČNOST. CO VŠECHNO BYSTE O ESG MĚLI VĚDĚT?

Text: TOMÁŠ BENDA

Zkratka složená z počátečních písmen anglických slov environmental, social a governance má – zjednodušeně řečeno – ambici motivovat velké společnosti, aby udělaly ze světa lepší místo. Kritéria, která ESG sleduje, se týkají jejich dopadu na životní prostředí a společnost či na vedení a nastavení vnitřních procesů. Pod E si lze představit například emise skleníkových plynů a toxických látek, jež společnosti produkují, způsob využívání vody či energie a nakládání s odpady. Pod S se zase skrývá to, jak se firma stará o zdraví, bezpečnost a well being svých zaměstnanců, nebo jestli dává všem – kromě dětí – rovné příležitosti. Ale také, zda jsou její produkty bezpečné. G se pak zaměřuje na úplně nejvyšší vedení firem. Jak je nezávislé, jak je odměňováno, jakou firemní kulturu nastavuje nebo jaká práva mají akcionáři. Spadá sem také daňová transparentnost, řízení rizik, whistleblowing nebo compliance.

Investice nejen do budoucnosti

Tyto informace už dnes reportuje přes 95 procent amerických korporací a na jejich základě je investiční fondy zařazují (nebo nezařazují) do škatulky odpovědných firem. Investorů, kteří chtějí výhradně do takových aktiv investovat, totiž poslední roky extrémně rychle přibývá. ESG kritéria již při investování bere v potaz téměř 90 procent investorů. Ti si uvědomili, že hlasovat peněženkou o osudu planety už nemusí jen v prodejnách bez obalu nebo obchodech značky Patagonia, ale s daleko větším efektem i na kapitálovém trhu. Co se týče finanční výkonnosti, najdete různá srovnání, která vycházejí většinou podle toho, jak zapadají do ideologie srovnavatele, a jak už to tak bývá, pravda je někde uprostřed. Většinou mírně na straně ESG. Třeba populární index MSCI World má svou ESG variantu nazvanou MSCI World ESG Leaders, která za posledních pět let dosáhla roční výkonnosti 8,93 procenta, zatímco tradiční index bez ESG si připsal 8,34 procenta. S obrovskými objemy investic do ESG aktiv nicméně lze očekávat, že se odpovědným investicím bude do budoucna už jen pro to dařit o něco lépe

V ROCE 2024 VEJDE V PLATNOST SMĚRNICE CSRD, PODLE KTERÉ BUDOU FIRMY S VÍCE NEŽ 250 ZAMĚSTNANCI REPORTOVAT SVÉ ESG VÝSLEDKY POVINNĚ. V ČESKU SE DOTKNE VÍCE NEŽ TISÍCOVKY FIREM. SPOLEČENSKY ODPOVĚDNĚJŠÍ FIRMY BUDOU MÍT NA ZÁKLADĚ SMĚRNICE CSRD NAVÍC VÝHODNĚJŠÍ PŘÍSTUP K BANKOVNÍMU FINANCOVÁNÍ.

CSRD
ANEB ODTĚŽ
POVINNĚ

89 % INVESTORŮ BERE V POTAZ ESG

Vyplynulo to ze studie společnosti Capital Group z roku 2022.

LOGO
ZODPOVĚDNÝCH

PRVNÍ TŘI PŘÍČKY ŽEBŘÍČKU SESTAVOVANÉHO NA ZÁKLADĚ ESG KRITÉRIÍ NEZISKOVOU VÝZKUMNOU ORGANIZACÍ JUST CAPITAL OBSADILY V ROCE 2023 SPOLEČNOSTI BANK OF AMERICA, NVIDIA A MICROSOFT.

PRO EVROPU

Trend odpovědného investování kvete hlavně v Evropě. Koncem roku 2022 se starý kontinent podílel na aktivech ESG fondů 83 % a USA jen 11 %. Podle studie společnosti Capital Group z roku 2022 je pro 31 % evropských investorů ESG z hlediska investiční strategie zásadní.

V Severní Americe to platí jen u 18 % investorů.

MLÁDÍ VPŘED

Podle studie Stanfordovy univerzity se o environmentální a sociální otázky velmi zajímají zhruba dvě třetiny investorů z generace Z a mileniálů, zatímco z řad investorů starších 58 let se o ně stejné procento zajímá jen do určité míry nebo vůbec. Mladší investoři jsou navíc ochotni při sledování ESG cílů tolerovat nižší výnosy. Průměrný investor mezi dvaceti a třiceti lety věku by byl podle studie Stanfordovy univerzity ochoten přijít o 6 až 10 % svých investic. Průměrný investor-boomer o nic.

HERE TO STAY

**JEN 13 % INVESTORŮ
POVAŽUJE ESG ZA
KRÁTKODOBÝ TREND,
KTERÝ BRZY VYJDE Z MÓDY.
PODLE 56 % INVESTORŮ
SE ESG PORTFOLIA STANOU
NORMÁLEM UŽ V PŘÍŠTÍCH
PĚTI LETECH.**

**Přidejte si do svého ESG
portfolia korporátní dluhopisy
energetické skupiny SOLEK
HOLDING, která se už 13 let
zabývá projektováním,
výstavbou a provozem solárních
elektráren v Evropě
a Latinské Americe.**

**DLUHOPISY SOLEK15 I 9,0/24
INVESTICE OD 10 000 Kč
VÝNOS: 9 % ROČNĚ
SPLATNOST: 6. 12. 2024**

Strategie dlouhodobého přežití

**77 % ESG FONDŮ, KTERÉ EXISTOVALY PŘED 10 LETY, JE STÁLE AKTIVNÍCH.
Z TRADIČNÍCH FONDŮ PŘEŽILO POSLEDNÍCH 10 LET JEN 46 %.**

20%

STABILNĚJŠÍ

Podle výzkumu banky Morgan Stanley vykázaly ESG fondy v letech 2004 až 2018 o 20 % nižší pokles než klasické investiční nástroje. Podle zprávy Fidelity International navíc rostly společně s kvalitním ESG ratingem dividendy za posledních 5 let v průměru o více než 5 %.

ČÍSLA MŮŽOU LHÁT

ESG rating se – stejně jako každý jiný – může lišit v závislosti na fondu nebo agentuře. Například saúdskoarabská státní ropná společnost Saudi Aramco je podle analytické firmy Sustainalytics vážně riziková, ale podle burzovních indexů MSCI či Refinitiv průměrná.

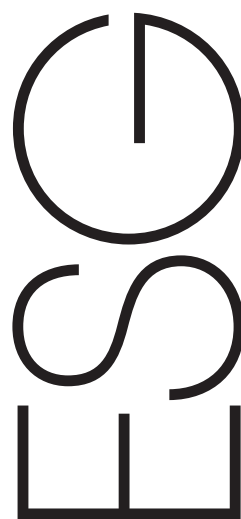
ZLOČIN A TREST

PODLE PRŮZKUMU PWC CELÝCH 76 % SPOTŘEBITELŮ PŘESTANE NAKUPOVAT OD SPOLEČNOSTÍ, KDYŽ ZJISTÍ, ŽE SE ŠPATNĚ CHOVÁJÍ K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ, ZAMĚSTNANCŮM NEBO KOMUNITĚ, VE KTERÉ PŮSOBÍ.

30%
VÝNOS
+ dobrý pocit

7 z 13 ESG indexových fondů dosáhlo v roce 2021 výnosu přes 30 %. Celkový průměrný výnos činil 29,19 %. Index S&P 500 vzrostl o 28,66 %.

is the new black

Analytická společnost PwC odhaduje, že institucionální investice zaměřené na ESG zaznamenají v roce 2026 nárůst o 84 % a budou představovat 21,5 % veškerých spravovaných aktiv.

FAKE IT AND YOU WILL NOT MAKE IT

Podle studie NYU Stern School of Business se firmám zaměřeným na ESG v dlouhém časovém horizontu zlepšuje finanční výkonnost. Pokud firma jen tvrdí, že má ESG strategii, ale reálně ji neplní, její finanční výsledky se nezlepšují.

LÁTKOVÁ VÝMĚNA

PRYČ JSOU DOBY, KDY TRENDOVÝM PŘEHLEDŮM Z DESIGNOVÝCH VELETRHŮ DOMINOVALY KONVENČNÍ MATERIÁLY. AČKOLI MÁ TŘEBA PLAST V KOMERČNÍ VÝROBĚ NEZASTUPITELNÉ MÍSTO, V ZÁKULISÍ SE POSTUPNĚ ZAČÍNÁJÍ PROŠAZOVAT NOVÉ, EXPERIMENTÁLNÍ MATERIÁLY: V DUCHU MYŠLENKY UDRŽITELNOSTI SE MŮŽEME SETKAT S KOUSKY VYROBENÝMI Z PRŮMYSLOVÉHO ODPADU, MYCELIÁ NEBO SCHRÁNEK MUŠLÍ. JE JEN OTÁZKOU ČASU, KDY SE Z AUTORSKÝCH PŘEHLÍDEK PŘESUNOU DO NAŠICH DOMOVŮ.

TEXT: JAN TOMEŠ-MILEC FOTO: ARCHIV ZNAČEK

Stalo se tak nakonec už v případě korku, který se na mezinárodních přehlídkách v Miláně, Paříži či Šanghaji začal objevovat na sklonku minulé dekády. Ještě před několika lety patřil takový nábytek mezi kuriozity, dnes už se mu v sériové výrobě věnuje například francouzský designér Noé Duchaufour-Lawrance. Ten k vytvoření kolekce židlí a stolů použil vyřazený pálený korek – jednotlivé kusy jsou tedy vyhotoveny z korkových bloků podobných těm, které ve stavebnictví běžně slouží jako izolace. Návrháře k edici Burnt Cork inspiroval život v Portugalsku, kam se přestěhoval v roce 2017 a kde založil své studio. Ergonomické, hladce zakřivené sedáky a opěradla pak vytvořil vlastním postupem, jehož základem je smíchání a slepení korkových granulí ve formách. Jednotlivé součásti se následně musí šestnáct hodin vařit a následně šest týdnů sušit. Že se příznivci udržitelného designu nemusejí obávat o vizuální stránku takových kreací, dokazuje efekt gradientu, jež tvůrce dosáhl už při výrobě, a to použitím různých velikostí korkových granulí.

Z portugalských kopců do celého světa putuje korkový nábytek od designéra Noéma Duchaufour-Lawrance.

Alternativa, která neznamena kompromis

Korku věnoval sérii nábytku také mainstreamový britský designér Tom Dixon. I on s ním pracoval ve spojitosti s ohněm a police, taburet a tři stoly jsou vyrobené ze zuhelnatělého korku – tentokrát proto, aby materiál získal sytě hnědou barvu připomínající palisandr. Ódy na Dixonovu linii, již kromě odstínu charakterizují také oblé siluety přiznávající materiál, nepěli jen odborní publicisté, ale i sám autor: „Korek je materiál budoucnosti. Je přirozeně krásný, a navíc pohlcuje zvuk. Je ohnivzdorný, voděodolný a lehčí než voda, takže se snadno upravuje a přepravuje. To je sen každého designéra,“ nechal se Dixon slyšet pro časopis Wallpaper. „Člověk navíc neplýtvá přírodními zdroji. Jak korkovník jednou zasadíte, neustále produkuje hmotu ke zpracování,“ dodává.

Nábytek z pole...

O oblíbenosti korku svědčí fakt, že jej v posledních letech do svých kolekcí zařadil i řetězec IKEA. Designéři se už ovšem poohlížejí po dalších materiálech, které naplní spirit udržitelnosti a současně mají potenciál pro masovou výrobu. Jedním z nich je sláma, kterou tvůrci trendů mění v trojrozměrný a funkční útvar, její plochosti a křehkosti navzdory. Doslova zářivým příkladem je nedávna řada Exquisite Corpse od studia Adam and Arthur zahrnující tři ručně vyráběné kusy nábytku. Za pomoci řemeslných truhlářů byly vyhotoveny pestře zbarvené solitéry, které designéři pokryli slámenou intarzií, technikou, kdy se tenké zploštělé proužky žitné slámy mění ruční prací v dekorativní vzory. Stejnou metodu úpravy slámy použila také americká firma Normandie Woodworks, která krémovými a mléčnými tóny žitné slámy ozvláštnila sérii skříní. Sláma v podobě stuh nahradila povrch a výplně, k nimž by muselo být jinak použito dřevo.

...nebo ze zkumavky

Kořeny této úpravy ovšem sahají až do sedmnáctého století a svůj comeback si prožila už díky proudu art deco. Nejedná se tedy o převratnou novinku. Tou je ovšem následující materiál, který designéři a výzkumníci vyvíjejí v laboratořích už skoro dvacet let. A soudě podle rozmanitosti výrobků z mycelia, což je shluk vzájemně propletených vláken, charakteristický zejména pro houby a některé bakterie, je tato experimentální látka připravená ke každodennímu použití. Tedy alespoň v domácnostech, které si potrpí na extravagantní detaily.

Z houbového mycelia vytvořil funkční sérii stolních lamp londýnský designér Nir Meiri, kterého už nebavilo používat syntetické materiály. Z vegetativní části houby jsou vyrobeny stínidla, zatímco podstavec a základnu tvoří konvenčnější kov. Při výrobě stínidel se papírový odpad umístí do tvarované formy, do které se vloží spory mycelia a nechají se růst za kontrolovaných teplotních a vlhkostních podmínek. Každá lampa je zespodu osvětlena samostatným zdrojem světla, který se promítá na stínidlo z mycelia a vytváří měkkou, přirozenou záři.

Stoly vyrobené ze zuhelnatého korku od designéra Toma Dixona získaly sytě hnědou barvu připomínající palisandr.

1.

1. Sláma jako materiál budoucnosti? Tak jej představilo studio Adam and Arthur v kolekci nábytku Exquisite Corpse i americká firma Normandie Woodworks, která z ní produkuje deskové obklady a vklady. **2.** Bude nám nábytek růst? Designéři experimentují s implementací mycelia do masové výroby. **3.** Dánská designérka Bonnie Hvilum vytváří misky a talíře z hlíny, jejichž hlavní ingrediencí je prášek z mušlí.

Mimikry

O něco dále v pokusech s myceliem zašel nizozemský designér Morgan Ruben, jehož lampy Luminosa jsou inspirovány způsobem, jakým bioluminiscenční červi přitahují kořist. Pro jejich vytvoření vypěstoval materiál v hliníkovém odlitku ve tvaru listu smíchaném s konopným vlákem. „Mezi konopnými vlákny vyrůstá mycelium, které se mění v pevnou hmotu,“ vysvětluje Ruben. Vypěstování jednoho listu trvá jeden až dva týdny v závislosti na požadovaném zbarvení. Za týden vznikne světlý list a za další dva týdny tmavší, mramorovaně zbarvený.

Není třeba dodávat, že veškeré produkty vytvořené bakteriálním či houbovým růstem jsou zcela přírodní a snadno rozložitelné bez zbytkového odpadu, což z nich tvoří dosavadní šampiony sustainable hnutí. A pokud můžeme trochu odbočit, módní dům Hermès z houbového mycelia začal produkovat pánské tašky jako alternativu ke koženým zavazadlům.

DÁNSKÁ DESIGNÉRKA
BONNIE HVILLUM VYTVÁŘÍ
NÁDOBÍ Z HLÍNY, JEJÍŽ
HLAVNÍ INGREDIENCÍ JE
PRÁŠEK ZE SCHRÁNEK
MUŠLÍ. TY JÍ Z KUCHYNĚ
DODÁVÁ KODAŇSKÁ
RESTAURACE NOMA.

Odpad z Nomy

Přístupů k udržitelnému designu je ovšem celá řada. Zatímco jedna skupina výtvarníků se jala povolat do zbroje mikroorganismy, další pracuje s materiály, jejichž původ vychází z odpadu všeho druhu. Recyklovaný plast je dnes už součástí našich každodenních životů, od nádobí po dekorace. Ale keramika ze skořápek korýšů? Na ní pracuje třeba dánská designérka Bonnie Hvillum, která vytváří misky a talíře z hlíny, jejíž hlavní ingrediencí je prášek z mušlí. Ty jí z kuchyně dodává kodaňská restaurace Noma. Ve spolupráci s experty na mořský život Hvillum zjistila, že zahříváním mušlí lze uhličitán vápenatý přeměnit na oxid vápenatý – vznikl tak základní materiál podobný popelu používanému k výrobě porcelánu. „Když jsem začala mušle tepelně zpracovávat na 900 stupňů, všechny organické látky se spálily a já jsem začala chápat, co zůstalo: čistý oxid vápenatý,“ vysvětluje designérka.

1.

1. a 2. Silným trendem současnosti je zpracovávání odpadních materiálů do bytových doplňků, ať už jde o obklady ze skořápek, nebo misky ze zbytků mušlí.

90 milionů tun možností

Obdobně laděnou edici příborů, misek a talířů představila v předloni vídeňská designérka Barbara Gollackner. Její kolekce také vznikla z odpadu z potravinářství, autorka ovšem zaujala ještě radikálnější přístup. „Evropa každoročně vyhodí devadesát milionů tun potravin a zároveň vyprodukuje asi třicet milionů tun odpadu z jednorázového nádobí. Řekla jsem si, proč nespojit tyto dva problémy a nepokusit se z potravinového odpadu vyrobit nové materiály,“ okomentovala myšlenku za vznikem své kolekce Barbara Gollackner pro časopis Dezeen. Sadu nádobí nakonec vyhotovila z vepřových kůží nebo starých chlebů. Vstupní suroviny buď vysušila, nebo uvařila a poté je rozmixovala na hladkou pastu, kterou spojila s už výše zmíněným myceliem. Gollackner přiznává, že její výrobky jsou ve zcela pokusné fázi, postupně se však dostává k prototypům, které jsou připraveny na ostré použití – včetně mytí v myčce.

Barvy nových vizí

Vraťme se ovšem do praktičtějších rovin designu. Tam najdeme například mexického designéra Moisése Hernández, který se jal nahradit syntetické toxické sloučeniny používané k barvení dřevěného nábytku barvivem vyrobeným z hmyzu. Tímto postupem vznikly židle Grana, které se představily v roce 2022 na milánském veletrhu Salone del Mobile. Tam si odbyla premiéru také kolekce CArrelé textilní designérky Elaine Yan Ling Ng, která inovativní a pestrobarevnou řadu obkladů na zeď vytvořila ze skořápek vajec vyřazených z pekáren. Mimochodem, tyto skořápky by jinak hnily a přispívaly tím k emisím metanu.

2.

Deska stolu kombinuje dýhy z borovice huon, eukalyptu, tasmanijského dubu, borovice celerové, sasafras, myrty a černého dřeva.

ŽE JE K VÝROBĚ
KRÁSNÝCH
PŘEDMĚTŮ MOŽNÉ
VYUŽÍT OPRAVDU
COKOLI, DOKAZUJE
LONDÝNSKÝ DESIGNÉR
BRODIE NEILL – TEN
VYTVOŘIL OVÁLNÝ
JÍDELNÍ STŮL RECOIL
Z DÝH STROMŮ
V ZAPLAVENÉM LESE
V TASMÁNII.

Nulová alternativa

Všechny zmíněné projekty spojuje silící potřeba designérů minimalizovat dopad produkce nábytku a interiérových doplňků na životní prostředí. Návrháři proto neexperimentují jen s materiály, ale i s výrobními procesy. Mezi ty patří 3D tisk, jehož využilo rotterdamské studio The New Raw k recyklaci kazových předmětů a prototypů. Nasekali je na malé části, roztavili je do tiskárenského materiálu a pak z něj vytvořili monoblokovou židli Ermis. Stejněho zero waste postupu využil londýnský ateliér Pearson Lloyd a 3D výrobní studio Batch.Works. Ty pro kancelářskou značku Bene společně vytvořily kelímky na pera, podnosy a stojany na mobilní telefony z vyřazených obalů od potravin.

Zdroje krásna

Že je k výrobě krásných předmětů možné využít opravdu cokoli, dokazuje londýnský designér Brodie Neill – ten vytvořil oválný jídelní stůl ReCoil z dýh stromů v zaplaveném lese v Tasmánii. Stůl kombinuje dýhy z borovice huon, eukalyptu, tasmanijského dubu, borovice celerové, sasafras, myrty a černého dřeva, které pocházejí z údolí řeky Pieman. Na ní v osmdesátých letech při budování hydroelektrárny vzniklo jezero, jemuž padla za oběť oblast panenského lesa. Jednalo se tehdy o ekologickou tragédii, jejíž dopad se už nedá zvrátit. Díky designérům, kteří neustále posunují hranice udržitelnosti, ale můžeme doufat, že v budoucnu již nepříjde nazmar ani jeden strom. Nebo lastura či krajíc chleba.

Nedávno jsme na naší domácí půdě uspořádali firemní setkání, které přivedlo dohromady kolegy z poboček v Chile, Kolumbii a České republice. V době, kdy digitální interakce často zastíňují osobní kontakt, se stávají tyto chvíle nedocenitelnými. Společná akce pak ukázala, jak důležité jsou takové aktivity – přinesla totiž nové podněty. Přivítat kolegy z celého světa nebyla jen možnost, jak sdílet myšlenky, ale především jak oslavit jedinečnost a soudržnost celého velkého týmu SOLEK.

#OFFSITE

Zelený restart u snídani

Na podzim jsme v SOLEK HOLDING SE oslavili významný milník: představení naší první ESG zprávy, a to u výtečné snídani. Ljuba Kovačević, která má na starosti oddělení compliance, představila výsledky našeho prvního výpočtu uhlíkové stopy a další klíčové ukazatele, na nichž je report postaven. Akce dala prostor živým diskuzím o příčinách klimatických změn a o zásadní roli obnovitelné energie v redukcii uhlíkové stopy naší planety. Miltos Georgios, Luis Martínez a Carolina Chandia pak představili inspirující případové studie z našich projektů v Chile a na Kypru, jimiž jen zdůraznili naše závazky k udržitelnosti.

Halloween

v SOLEK

Oslava Halloweenu byla v SOLEK Chile naprostým hitem. Kancelář se na jeden den proměnila v místo plné strašidel, zábavy a kreativity, kdy měli zaměstnanci možnost předvést svůj kostým a dodat do pracovního dne trochu fantazie. Byla to nejen oslava strašidelné zábavy, ale i týmového ducha, na kterou kolegové v Chile budou jistě dlouho vzpomínat.

OSVĚDČENÍ VÝJIMEČNOSTI

S hrdostí oznamujeme, že SOLEK úspěšně dosáhl prestižních ISO certifikací. Tento úspěch je výsledkem devítiměsíční intenzivní práce našeho manažera kvality a CI Štefana Tichého, jehož nasazení bylo zásadní při zavádění pravidel systému řízení kvality. Toto ocenění potvrzuje důraz, který klademe nejen na nejvyšší standardy kvality a ochranu životního prostředí při rozvoji obnovitelných zdrojů energie, ale také na zdraví a bezpečnost práce. Tento úspěch potvrzuje naši vedoucí pozici na trhu a odráží naše environmentální i personální závazky. Již nyní ovšem pracujeme na tom, abychom nadále vylepšovali naše procesy při výstavbě fotovoltaických elektráren.

BLESKOVÁ POMOC V ŘECKU

V reakci na ničivé povodně v Řecku se společnost SOLEK okamžitě pustila do práce a poskytla nezbytné zásoby vody postiženým oblastem v okolí našich projektů u městečka Domokos. Náš místní tým rychle zakoupil a doručil do vesnice Sofiada celkem 8652 litrů vody, čímž poskytl obyvatelům zasažené oblasti zásadní podporu. Zástupci místních obcí pak sehráli klíčovou roli při skladování a distribuci vody. Na celou akci dohlíželi Georgios Stylios a Konstantinos Papanikolaou ze SOLEK Greece, zatímco nákup a distribuci vody měli na starosti Vasiliki Stamatí a Aikaterini Zygouli. Jejich nasazení a rychlé jednání přineslo potřebnou úlevu v kritickém okamžiku. Děkujeme všem, kteří se na této akci podíleli.

Wish You a Merry Planet

V rámci firemní snídane společnosti SOLEK byl zaměstnancům nabídnut netradiční benefit: možnost odnést si stromek a zasadit ho na místě podle jejich výběru. Tato akce je součástí firemní ESG strategie, která podporuje udržitelnost a zodpovědný přístup k životnímu prostředí. Všichni tak dostali příležitost aktivně se zapojit do zlepšování ekologické situace a přispět k větší zeleni ve svém okolí. #thinkgreen

františek jungvirt.

NAVŠTIVTE NOVÝ SHOWROOM FRANTIŠKA JUNGVRTA

Sklářský designér, výtvarník a malíř skla František Jungvirt otevřel vlastní showroom. Najdete jej v přízemí nedávno dokončeného rezidenčního komplexu PARVI Cibulka v Praze 5. Ve středu designově pojatého prostoru stojí Jungvirtova tvorba, s níž se zde můžete podrobně seznámit. Mezi vystavenými díly se prolínají signifikantní vázy z kolekce Garden, umělecké objekty ze série Fashion Glass a další unikátní kousky, jako například trojice křišťalových váz vytvořená pro House of Lobkowicz. Návštěva, při níž se vám bude věnovat František Jungvirt osobně, je možná po předchozí domluvě.

BUTIK FRANTIŠEK JUNGVRT
Komplex PARVI Cibulka, Jednotka C
Naskové 1189/1
150 00 Praha 5

KONTAKT:
frantisekjungvirt@gmail.com
+420 723 589 008

SUN THING

KONCEPT A ZPRACOVÁNÍ

LUXURY GUIDE INTERNATIONAL, S. R. O.

WWW.LUXURYGUIDE.INTERNATIONAL
INFO@LUXURYGUIDE.CZ
ŠVÉDSKÁ 27, PRAHA 5, 150 00

ART DIRECTOR

LUCIE NOVÁČKOVÁ

REDAKCE A SPOLUPRACOVNÍCI

TOMÁŠ BENDA
MARTINA DOULÍKOVÁ
SOŇA HANUŠOVÁ
ADÉLA KOZÁKOVÁ
JITKA KRULCOVÁ
TOMÁŠ NOHEJL
ONDŘEJ PÝCHA
KAMIL SOJKA
KRISTÝNA TMEJOVÁ
ZUZANA VACOVSKÁ
KRISTINA VÍTKOVÁ
HELENA VOKALOVÁ

ZA SPOLEČNOST SOLEK HOLDING

PETRA KŮLOVÁ

COVER

GETTY IMAGES

ADRESA: SOLEK HOLDING, VOCTÁŘOVA 2497/18, PRAHA 8-PALMOVKA, 180 00
PERIODICITA: 2x P. A.
VYCHÁZÍ: PROSINEC 2023

Za obsah inzerce odpovídá inzerent. Přepočty cen vycházejí z aktuálních kurzů měn ke dni uzávěrky čísla. Otištěné materiály nelze rozšiřovat bez souhlasu redakce.

WWW.SOLEK.COM

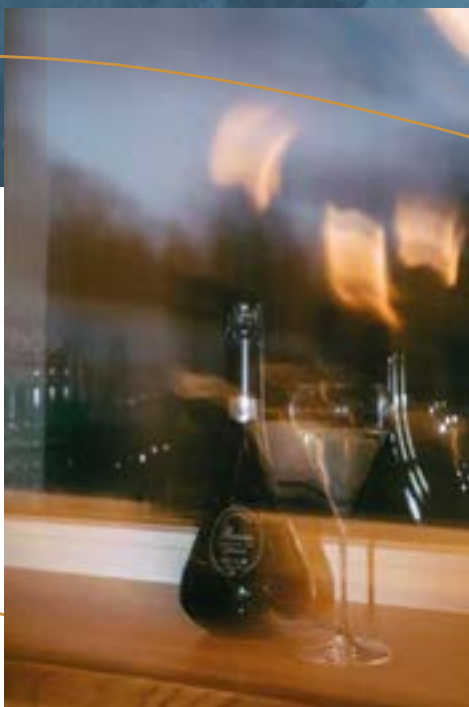
Nečekejte na budoucnost, tvořte ji společně s námi.

Podílejte se na investicích do výstavby a provozu fotovoltaických parků v Latinské Americe a Evropě.

Více informací na www.mwinvest.cz

Slyšíte to ticho?

Nový wellness resort s champagne barem
v srdci chodských lesů

Železná 37
345 25 Bělá nad Radbuzou
resortceskyles.cz

